

309238

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

తెన్నవట్టణము 1918 సం॥ ఆక్టోబరు నెల 22 వ తేది మంగళవారము

No 167

సంపుటము ౫

కాళయక్తి నామానం వల్సర ఆశ్వయుజబహుళ తృతీయ 3.

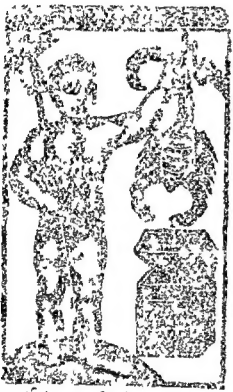
నంచీక ౧౬౭

నర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

586

శిశువులతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణములేదని యజ్ఞాభ్యుదయవారలకు దూ 300 ఇగాం

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండ
వలసిన మోక్షోపకరణము. అంగ
మూసాని, జోడినైదులతో పా
క్షగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము
అందినను మందు గుణముదూరదు.
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక,
బక్క, పాము, బట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వు
గింపును. తెల పాకెట్ 1-కి 0.8.
పోస్టేజీ 0.8-0. 1 డజన్ పాకెట్
తెల రూ 5-0-0. పోస్టేజీ జేటు.
పాకెట్ 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇగాం
ద్రవ్యములకు 100కి 25 రూపాయలు కనిపావ నియ్యవగును
విరుదాచు:— ధనండ్రి 300 వేసి,
18 కేంక చీకేపాస్త్రి, పి. పాకెట్ పేట పోస్టు, చందూరు

వాలంటీరు సిగరెట్లను

ఉపయోగించును.

ప్రకృతము మార్కెట్టులోయుండు అన్నిరకముల కంటె
ఇవి శ్రేష్ఠతమైనవి 6090 సిగరెట్లకు 10 ప్యాకెట్లుగా
కట్టియుంచబడి యుండు తెల్ల 1-కి తెల రూ 75-0-0 మా
త్రమే. మొత్తముగాకొని వర్తకులకు మంచి కమీషను ఇవ్వ
బడును. వివిధములు కావలసిన యాకింది విలసమునకు
వ్రాయవలెను. పి. లెక్. కిట్టి అంశు కో.
1841 చంద్రలిల్లింగన్న, తంజావూరు.

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసపుకోర్టు.

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కౌన్సిల్ ను
దలపూరు కాపురములు వున్న రామయ్య రామయ్యాది
అనువారలు సదరు గ్రామ కాపురములు నాని నుబ్బయ్య
ఆ వెంకయ్య ఆ సోమయ్య ఆ కృష్ణయ్య ఆ కొండయ్య ఆను
వారలు రహతాలూకు ఆక్రివి వారిపాకిదారులకు చిక్కకుండా
చేయవలె నని మోసవిధముగా మంతురు పిచ్చయ్య పెరటికి
14-5-18 ద్వి ప్రాశయిచ్చినారని వారిసందర్శిని కిటిపి సదరు
దస్తావేజు చెల్లవలసినది కాదని డిక్లరేషన్ పొందుటకు వా
రందరిమీద ఆసలు 1918 వ్ర వారి Creditors అందరి తర
పున దావాచేసియున్నారు. కాబట్టి సదరు హిలవాకిదారులు
యెవరయినా వారుగా చేరవలెనను ఆపేషివున్నయెడల
వారు వారుగా చేరవచ్చును. సదరువారులె సదరు ప్రతి
వాదులమీదనున్న, నురికక చల్లారోక్షయ్యమీదనున్న, చల్లార
రోక్షయ్య మంతురు పిచ్చయ్య పెరటికి 27-6-18 తేదిన ప్రాసి
యిచ్చిన విక్రమం దస్తావేజు సదరు నాని నుబ్బయ్య వగయి
రాంతు బినామిగా ప్రాసియియ్యబడినదని డిక్లరేషన్ పొందు
టకు సదరుకోర్టులో ఆసలు 370 1918 వ్ర వారి బాకీదారు
లందరి తరపున దాఖలుచేసియున్నారు. ఈ దావాలో కూడా
యెవరైనా వారుగా చేరవలెనని కోరియ్యవలె వారు ఆ
ప్రకారం చేరవచ్చును. (1842)

P. RAMAKRISHNIAH,
Pleader for Pliffs

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసితి.
కన్యముల నద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయజ్ఞా
గ్రంథకర్త:— డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
డిప్లొమెట్ చక్కని గ్రంథము తెలు ర.0.8-0.
మీనేనుడు, జంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
సాంబాబ్బ 222, చందూరు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోపకరణములు

బృహత్ సంజుష్టాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
½ పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభ గుటి

మాత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్ధునకు మంచిమందు.
½ పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభావలో
జరుగునలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వచ్చునా

అయుర్వేద యోగముల జేయువారు
బాంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists.
Flintstone Road, Bombay, 13

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు మకారము
మందు శుభ్రమైనచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పర్యాయ లేదు. సినికాకి
మాన్య గు కనివికెనల పనిలేదు. దుచ్చ
మైన మా మలయచందనము ఎటు
తెలుపు, పన్న అను యాడు విధము
పెగోగమున మాడు భూటలలో మాన్యను. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.
ఈలేహ్యము రక్తయశుక్తిచేసి దీర్ఘమును మెచ్చిం
తెలుపు కలిగించి యుష్మకమును చేసి చేతి కాలి
చుంట్టు పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు
తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘము, భేదము, తలశొప్ప,
రామ్మొప్ప మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
319 అర్ధపాను డబ్బీ 1-కి రు. 2-0-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్రి,
జలంధర కౌశలభాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మేలైన యాలక్కాయలు,

మిరియాలు.

మేలైన యాలక్కాయలు 5 పానులు తెల రు 5-8-0
మేలైన నల్లని పెద్ద "ఎస్. ఎస్" మిరియాలు 5 పానులు తెల
రు 8-8-0. తెల రకము అలోచించి తెలుసే శరీర ఇష్టప్రీ
యిచ్చు, పాలయంగాడి, ఉత్తర మలబారుకు, అర్ధరులను
పంపును.
1880 శరీర ఇష్టప్రీయిచ్చు
పాలయంగాడి, ఉత్తర మలబారు.

అమృతాంజనం నొప్పలకు దివ్యమృతము
చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి తెల 0-8-0.
విజ్ఞానములలో కూడ తినిని వాడుచున్నార
అమృతాంజనము డబ్బీ, 6 తెలు తెట్టివిధి, మదరాస్

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 1286

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కు) **ఆటో డిల్ బహారే.** (రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కు)

ఇత్తుడుకాలపురుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది.
అల్పాహారముగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే నిద్రకు
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ కునాలపై కొన్ని దిండువులు చిలుకనించినచో, మనోగ్యముగ
మనాని నివ్వలవలెను.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో ఉండును.

చిన్నపైజా (అర డ్రాం)	సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకము పైజా 1-1/2 డ్రాం	" " 0-12-0
కేరొలపైజా 2 "	" " 1-4-0
పెద్దపైజా 4 "	లేక ½ పౌన్సు " 2-0-0

వి. పి. భర్తూరు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము

కల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిమలూను దొరకును. దీని
అనేకతగు నకలు పెంట్లు కలవు. కాపున, తాము కొనునపుడు సీసాపైజ
నా, కాల్లెలను ఆటోడిల్ బహారే రు. 1000 చేరున పంపింపుడు ఈ ఆటో
దిల్ బహారేయొక్క సలహాములను పరిశీలనచేయి గోరువారి దిగువవాని
ప్రాసినచో లభాకివృత్తుల గుణానకార్థం ఉచితముగ పంపుదురు.
సోమయ్యలకు: అంగ్లేయిండియన్ డ్రగ్ అండు టెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జామ్నాకునీడు పిల్లి బొంబాయి.
మద్రాసు యెంబం:— సుహాత పురసోత్తంజూర్, వై. నాటకారోడ్డు, మద్రాసు.

చెన్నపురి శాసనసభ.

ప్రత్యేక సమావేశము.

అధికారావత్త ప్రజాపక్ష కాటక చర్య.

నేటిదినము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు సెంటుకార్ని కోటలో మాంటాగూ మున్సిపల్ కౌన్సిలరులతో అధికారావత్త ప్రజాపక్ష కాటకలను గురించి చర్చించుటకై శాసనసభ సమావేశమయినది. ఆర్. ఎ. గ్రహము, గౌ. అద్యక్షేలు జనరలు, ఎస్. క్రీష్ణమూర్తిగారు, గౌ. డబ్లియం. జె. జె. హాల్లీ, గౌ. ఎస్. బి. ముర్రే, గౌ. సర్. ఫ్రాన్సిస్ మున్సింగు, గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు, గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు పంతులు, గౌ. ఎ. నూర్యనారాయణరావుపంతులు, ఆర్. రాజు (ప్రెస్మన్), గౌ. జె. ఆలెను, గౌ. తాంకరు, గౌ. గార్లపా ప్రభాకర, గౌ. సర్. ఎడ్వర్డు బాగ్నరు, గౌ. జి. రంగాచారి యారు, గౌ. కె. కుమారరావు : వశపల్ల ముప్పిలు శాయరు, ఆర్. రామచంద్రారావు, గౌ. కె. చిదంబరరావు మొదలి యారు, గౌ. ఎ. జి. ఎస్. సాచెబు, బహదూర్, గౌ. యాదాబు హుస్సేను సాచెబు, గౌ. రామనాథపురం రాజాగారు, గౌ. జి. ప్రేమచంద్ర, గౌ. బి. వేంకటపతి రాజు, గౌ. బొమ్మిలిరాజా, గౌ. ఎస్. ఆర్. ఎస్. అజ్ఞా మలచెట్టియారు, గౌ. డి. బి. కె. నూర్యనారాయణమూర్తి గారు, గౌ. కె. సదాశివభట్టు, గౌ. జి. రిచిమంతు, గౌ. కె. రామయ్యగారు, గౌ. పి. శివరావు, గౌ. రా. బి. ఎస్. రామచంద్రారావుపంతులు, గౌ. వి. కె. రామనాథాచారియారు, గౌ. తెప్పి నెంటు కర్నల్, జి. జి. గిఫ్టరు, గౌ. సి. జి. టాడు హంటరు, ఎస్. ఇ. కాచియూ, గౌ. ఎల్. ఇ. బక్లే, గౌ. ఎ. బట్టరువర్మ, గౌ. ఎ. ఆర్. నాపు, గౌ. ఎల్. డేవిడ్సు, గౌ. డి. బి. రాజగోపాలాచారి, గౌ. సర్. వి. జి. కార్త్యాయ గారు సభకు విచ్చేసిరి. గవర్నరుగారు రథ్యక్షత వహించిరి.

గౌ. హెర్బర్టు స్పెన్సరు డంకనుగాను, గౌ. మాత్యూ ఎంగుగారును రాజభక్తిని తెలియజేసిన పిదప సభకు సభ్యులుగా చేర్చబడిరి.

1918 సం॥ ఆగష్టు 18-వ తేదీని జరిగిన శాసన సభ సమావేశమునందు ఆమోదింపబడిన బోర్డుపాఠ్యకాదు వుయ్యూరు ఆవిభజన ఎల్లెట్టు శాసనమును, చెన్నపురిలో కత్తి నాపుదలచేయు శాసనమును 1918 సం॥ 17, 18-వ తేదీలందు గవర్నరుగారి యనుమతి బడసె నని కార్యదర్శిగారు తెలియ జేసిరి.

1918 మదరాసు సిటీ మ్యునిసిపల్ బిల్లును గురించి ప్రజల యొద్దనుండియు, సభలయొద్దనుండియు వచ్చిన కొన్ని తీర్మానములను సభవారికి తెలియజేసిరి.

గవర్నరుగారు

పిమ్మట గవర్నరుగారు ఇట్లు పన్నునొందిరి:—ఈ సమావేశము ప్రత్యేకముగా సంస్కరణప్రజాపక్షయందలి శింకు కాటకలను చర్చించుటకై ఏర్పాటుచబడినది. ఈ సమావేశమునందు ఇతర విషయములు చర్చింపబడుటకు వీలులేదని యిదివరకే గౌరవసభ్యులకు తెలియజేయడమయినది. ఈ సంస్కరణములను గూర్చి యితర రాజధానియందలి శాసనసభలు గూడ సమావేశము సంస్కరణములను చర్చించి యభిప్రాయములను సగియించిరి. కాన చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు గూడ తమ శాసనసభ్యుల యభిప్రాయమును గైకొనవలె నను నుద్దేశ్యముతో యీ ప్రత్యేక సమావేశము ఏర్పాటుచబడినది. కాన గౌరవసభ్యులు ఇతర విషయములను గురించి చర్చించక కేవలము సంస్కరణములకు సంబంధించిన విషయములను గురించి యే మాట్లాడెదమని నేను కోరుతున్నాను.

ఈ సంస్కరణములు క్రమముగా ఆచరణయందుంచబడును. భారతీయ అభివృద్ధి క్రమముగా నెలవేర్చబడును. ఈ సంస్కరణకర్తలు ఎంత మేధాసంపన్నులయినను, ఎంత తెలివితేటలతో లయారు చేయబడినను, ఈ సంస్కరణములు కేవలము సలహాగానే పరిగ్రహమైన తీర్మానములుగావు. అసంకాటన యీ సంస్కరణముల గూర్చి విశేష చర్య జరుగవలయును. వెస్ట్మిండ్రి ప్రముఖులు తన యభిప్రాయములను సంగ్రహపరి యుండును. ఆ యభిప్రాయములను గైకొని పిమ్మట సంస్కరణ గ్రంథకర్తలను ప్రభుత్వమువారును ఆలోచించెదరు.

గౌ. మోచెర్ల రామచంద్రారావుగారు ప్రస్తుతము ఈ రాజధానియందలిలోను ఆచారపదార్థ పుస్తకాల కలపు వలనను హెచ్చుభరిత వలనను ఎగుమతి దిగుమతి సౌకర్య

ములు లేకపోవుటవలనను ఏర్పడిన ప్రజల దుస్థితిని బాటక కు తగు రేట్లను ప్రభుత్వము వారి చే గావించవలసినది కావన సభ సమావేశ మావేశములయినది, నొక తీర్మానమును గూర్చి యిట్లు పన్నునొందిరి. ఈ ప్రత్యేక సమావేశమునందు ఒక్కసంస్కరణముల గూర్చియేగాక యితర విషయములనుగూర్చిగూడ చర్చించవచ్చునని మేము తలచి యుంటిమి, గాని కార్యదర్శిగారు మాకు ప్రాసిన జాబులను సర్దుమును తెలిసినది. అప్పుడు మాకు ఆకాభంగము కలిగినది. రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు రైల్వేలను గూడ తమ యధికారమునందుంచుకొనిన గాని దేశమునందు ఆచారపదార్థముల సౌకర్యమేర్పడజాలదు, అయియు సుపన్నమించుచుండిరి. ఈ సభ్య సము సుగియక పూర్వమే గవర్నరుగారు రాజకీయ సంస్కరణములకు సంబంధించిన విషయములు దక్క యితర విషయముల చర్చించుట కీ సమావేశ మేర్పరచబడలేదని నుడిచిరి.

గౌ. రామచంద్రారావు పంతులుగారు నే నీ విషయమై చర్చించదలలేదు. ప్రస్తుతపు దుస్థితినిగూర్చి ప్రభుత్వము వారేమి ఏర్పాటు గావించిరో తెలిసికొనదలచితిని. మేము ప్రజాప్రతినిధులుగాన ప్రజలకు సంబంధించిన విషయముల గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుట మావిధియైయున్నది, గాన నీవిషయమై నింత చెప్పవలసి వచ్చినది.

గవర్నరుగారు—గౌరవసభ్యులు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిన బాగుండును.

రామచంద్రారావుగారు:—తీర్మానము నామోదించక పూర్వమే నే నుపసంహరించుకొనలేను.

గవర్నరుగారు:—ఈవిషయమును గూర్చి ముందు జరుగబోవు శాసన సభలో నొక తీర్మానముగా నేర్పరచి చర్చించవచ్చును.

గౌ. వి. కె. రామనాథాచారియారు తీర్మానము నామోదించిరి.

గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు కూడ తీర్మానము మీద మాట్లాడ మొదలిడిరి. కాని గవర్నరుగారు మాట్లాడ నియ్యలేదు.

గౌ. రామచంద్ర రావుగారు యీ తీర్మానమును ముందుగ సభలో చర్చించెద నని చెప్పయ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

తీర్మానములు.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు పంతులుగారు భూమిశిస్తు పరిపాలనము ప్రజాపక్షము గావించవలయు నని ఒక తీర్మానము నుపసాదించయ నట్లు పన్నునొందిరి:—సంస్కరణ ప్రజాపక్ష సూచనల ప్రకారము క్రొత్తయంత్రము నిర్మింపబడ నున్నారు. వారికి ఎక్కువఆధికారముగూడ నియ్యవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధులకు గౌరవసభ్యులచే నెన్నుకొనబడెదమని గాన వారు శాసన సభ్యులకు బాబడి యుండెదరు. కాన వారికి కొన్ని ముఖ్యమైన విషయములందు అధికార మొనగట అత్యంతావశ్యకము. ముఖ్యముగా ఈ భూమిశిస్తువిషయములో శాసనసభలందు భూస్వాముల పక్షమున ప్రతినిధులు గలరు. కాని బీదరైతుల పక్షమున నెవరును లేరు గాన వారి యోగక్షేమములను విచారించుట అవసరము. కార్యనిర్వాహకసభ యందు భారతీయసభ్యులకు ఈ విషయమై తగిలంత యధికారమున్న గాని రైతులస్థితి బాగుపడనేరదు. కాన భూమి శిస్తు విషయము గూడ ప్రజాపక్షము గావించవలెను.

గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానము ను ఆమోదించిరి.

గౌ. కళపల్ల ముప్పిలు శాయరు గారు, భారతీయ సభ్యులు మంత్రులుగా నేర్పరచబడినప్పుడు గాని, యిప్పుడు అధికారావత్తములు ఏ విషయమును ప్రజాపక్షముగా నుండవలయునో చెప్ప నలవిగాదని చెప్పిరి.

గౌ. గార్లపా ప్రభాకరగారు సంస్కరణ ప్రజాపక్ష యందలి ముఖ్యమూలము లందరి యా హేదమును బడసె నని చెప్పిరి. విషయములన్నియును రెండు భాగములైంద విధ జింపబడుట కోరబడిన విషయమే గాని ఏవిషయమును అధికారావత్తములు గావించవలయునో ఏవి ప్రజాపక్షములు గావించవలసెనో నిర్ణయించుట ములకనగాదని చెప్పిరి. మరియు అవిషయమును గురించి చర్చించుటవలన లాభము లేదని నుడిచిరి.

అప్పుడు గౌ. మో. రామచంద్రారావు గారు లేచి గార్లపా ప్రభాకరగారు చెప్పయన్నదంతయు అసందర్భముగా నున్నదని యు, తీర్మానము నుపసంహరించు

ధించ లేదనియు నుడిచిరి. గార్లపా ప్రభాకరగారు యుప శాసనసభలోరథిను బట్టి మాడ వారికి బలవంతభూమియున్న ఇష్టములేట్లు తెల్లమగుచున్నది. మరియు కార్యనిర్వాహక సభలో భారతీయు లుండుటకును, ఆ భారతీయ సభ్యుని హ ప్రమునం దధికార ముండుటయు ఇష్టములేట్లు తోచుచు న్నది. మరియు ఈ విషయమును గురించి చర్చించినందు వలన లాభముగూడలేదని నుడువుచున్నాడు. ఇరస్సియుమాడ అసందర్భములుగా నున్నవి. వారు మీరు మొదటసూచించిన ప్రకారము తీర్మానమునకు సంబంధించిన విషయములను గూర్చి యుపన్యసించిన బాగుండునని తోచుచున్నది.

గౌ. గార్లపా ప్రభాకరగారు తిరిగి యీవిషయమును గూర్చిచర్చి అవసరమని చెప్పయ సంస్కరణప్రజాపక్షయందలి 288 మేరాయే తమయభిప్రాయమును బలపరచుచున్నదనియు నుడిచిరి.

గౌ. పి. శివరావుగారుకూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

గౌ. కె. రామయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచయ తద్విషయమునుగూర్చియే తాముకూడ నొకతీర్మానము నుప సాదించ దలచితిమనియు ఆ విషయమునుగూర్చి యిప్పుడే చర్చించి ముగించెదమనియు నుడిచిరి.

భూమిశిస్తు పరిపాలన మంతయు గాని లేక అందలి ముఖ్యభాగములైన “శిస్తు నిమూనా, రెవిన్యూ యన్వేషణల సంరక్షణ భూమి రికార్డులు, సర్వేలు, హక్కుల రికార్డు, భూమి శిస్తును గురించిన ప్రత్యేక శాస్త్రములు, భూస్వాములకు రెయితులకు అన్వేష్య సంబంధములు, అద్దె వసూలు చేయుట మొదలైన విషయములు ప్రజాపక్షము గావించబడవలె నని నుడిచిరి.

గౌ. ఆకెళ్ల. నూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు కూడ తీర్మానమును బలపరచయ తాముకూడ తద్విషయము నుగురించి మాట్లాడదలచితిమని నుడిచిరి. భూమిశిస్తు పరిపాలన మంతయు గాకపోయినను, విద్యావిషయము, ఎక్సైజువిషయ ములవలె కొంతభాగము ప్రభుత్వమువారు యుకొని మిగిలిన కొంతభాగమైనను ప్రజాపక్షము మేల గావించగూడదని నూహించ సాధ్యముగావున్నదని నుడిచిరి. కాన భూమిశిస్తు పరిపాలన మంతయు, ప్రజాపక్షము గావించుటకు వీలులేనిచో ప్రభుత్వ మువారు కొన్ని విషయములను తమస్వాధీనమునం దుంచుకొన వచ్చును. అవేవన, “జేమను, రెవిన్యూకమిత్త్రాంటు మొదలైనవిషయములందక్క మిగిలిన విషయములన్నియు ప్రజాపక్ష ము గావించవలయు నని కోరిరి.

గౌ. బాగ్నరుగారు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని విషయ ములను కొంతసమాచారమును స్వయంచేసినచో ఈ విషయ మును గూర్చి మాట్లాడుటకు వీలుండునని నుడిచిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు సమాచారమును స్వయంచేయుటకు సంసిద్ధులుగ లేరని గవర్నరుగారు నుడిచిరి.

గౌ. వి. కె. రామనాథాచారియారుగారు కూడ తీర్మానమును బలపరచయ మాట్లాడి భూమిశిస్తు పరిపాలనమునందు కొంతభాగమైనను ప్రజాపక్షము గావించబడవలెనని నుడిచిరి.

గౌ. మో. రామచంద్రారావు పంతులుగారు కూడ తీర్మానమును బలపరచయ మాట్లాడిరి. తీర్మానమున కొక సవరణ నుపసాదించిరి.

అజేదన ఎస్. కృష్ణారావుగారి తీర్మానమునందు భూమి శిస్తు పరిపాలన మంతయు అనుటకు మారుగా కొద్ది ఆఫ్ బార్డు కంబర్డ్ ఎల్లెట్టుదక్క భూమిశిస్తు పరిపాలనము ప్రజా పక్షము గావించవలయు నని యుపసాదించిరి.

రామనాథపురం రాజాగారు సవరణ నామోదించిరి.

సవరణ వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడినది.

పిమ్మట సవరింపబడిన తీర్మానము వోటునకు వేయ బడి యంగీకరింప బడినది. 12 మంది తీర్మానమున కనుకూల ముగను 6 గురు ప్రతికూలముగను వోటు చేసిరి.

పార్లమెంటుకాభివృద్ధి

గౌ. యాదాబు హుస్సేను సాచెబు బహదూర్గారు సంస్కరణ ప్రజాపక్ష యందలి పార్లమెంటుకాభివృద్ధికి సంబంధించిన విషయ మంతయు నూతనమంత్రుల భవమునం దుంచి ప్రజాపక్షము గావించబడ వలయు నని యొక తీర్మానము నుపసాదించయ నట్లు పన్నునొందిరి. వెస్ట్మిండ్రి కాటక ప్రజా పక్షము ను కొలది కాటకలు ఆధికారావత్తమును గావించబడవలయు నని చెప్పవారలలోని వాడను గాను మరియు భారతీయ సభ్యుల కేక్రీ హక్కులు తెలివి తెటలు పరిక్షించుటకై కొన్ని విషయములు మాత్రము ప్రస్తుతము వారి యధీనమునం దుంచవలయు నని చెప్పవారనుగాను

ఈ కార్యక్రమం కృతార్థం అయినందుకు మిగిలిన విషయములు గూడ వారి స్వాధీనము చేయబడునని చెప్పబడ్డాయి. కాని సంస్కరణకర్తల యభిప్రాయము లటులుంటేనే గన్పట్టదు. విద్యాభివృద్ధి వ్యాప్తిని జరిగించి ప్రజల తమతమ సహజ స్వత్వములను గ్రహించగలుగుచు తమ హక్కులను గోరుచున్నారు. అట్టిస్థితిలో ముఖ్యమంత్రి పదమును అన్నియు ప్రజామిత్రము గావించుటవలసినదనియు, వాటిలో ముఖ్యముగా పాఠశాల విద్యాభివృద్ధిని చర్చించెదడు. యుగ సంతరము తిరిగి మరియొక పాఠశాల విద్య ముండితీరును. ప్రపంచమందలి ప్రతిరాజ్యానికీ తమదేశములను, భౌగోళికాభివృద్ధిని గావించుటకు యత్నించుచున్నాడు. కాబట్టి హిందూ దేశమునకు భౌగోళికాభివృద్ధిని గావించుట తగిన సమయము మానవలసింది. పాఠశాల విద్యను పెంచుకొనిన పాఠశాల విద్యకు మేము కృతజ్ఞులము. వారు మాదేశమునందుండి తప్పక బాగుపడవలసిందే. కాని వారి బాగుతో బాటు భారతీయుల బాగును గూడ నాలోచించవలయునని కోరుచున్నాము. హిందూదేశము భౌగోళికాభివృద్ధి గావించి గాని రాజకీయ సంస్కరణలను యావద్యమున సంతోగా ఆచరణించజాలదు. భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వము మా కోసగపడెను. ముట్టమొదట ప్రభుత్వము మాకు పరిశ్రమాభివృద్ధినిగించిన విషయమునుగూర్చి శ్రద్ధాసహించవలెను.

గౌ. అజ్ఞాపక చట్టమును శిక్షాముఖామోదించిరి. సభవాద ఫలహారములకు లేచిరి.

గ్రంథస్వీకారము

—:—

ముందరి నిజయము:—చెన్నైలోని కలవల రామాజుని సెట్టి హైస్కూలులో తెలుగు పండితులకు కృష్ణద్యోతనాచార్యులచే విరచితమగు ముందరినిజయమను నాటకము మా కందిరి. గ్రంథము కరీకు 6 అక్షరాలు. నాటకము బాగుగనే యున్నది.

కుత్సించిరి శాస్త్రీ:—ఇది ప్రవాసము. గ్రంథకర్త కృష్ణద్యోతనాచార్యులవారే. పుస్తకపు కరీకు 0-1-6 అక్షరాలు.

సుధాకర విజయము:—ఇది పద్యకావ్యము. గ్రంథకర్త విశాఖాట్టణముజిల్లా పార్వతీపురము లోయనందు వాసి. ఇది సందిన అధికారుల నూర్వారాయణరావు పంతులు లి. ఏ. బి. ఎల్. గారు. వారు దానిని సుప్రసిద్ధాంగ కవి యగు విల్లియము మారిన కృతమగు ఆంగ్లగీతము ననుసరించి వ్రాసిరి. కావ్యము మనోహరముగ నున్నది.

ఉత్తరరామ చరిత్రము:—ఇది సంస్కృతభాష యందు భవభూతిచే రచియింపబడిన నాటకరాజము. ఇది భావగాంభీర్య మునకును, పదసౌష్ఠవమునకును పన్నె కెక్కి యున్నది. ఈనాటకమును అంధ్రమునకు భాషాంతరికరించి శ్రీరామ చరిత్రప్రగడ భువంగ రావుగారు ఆంధ్రులకృష్ణాతకు పాత్రులైరి. “సౌష్ఠవ పదభూయిష్టంబయిన భవభూతి స్తోత్ర సంతతి నాంధ్రులగుడ నట్లే పదగాంభీర్యమున నెల కొల్పినచోగాని భవభూతియొక్క గౌరవాతిశయములను నెల్ల డించుటకు వీలుండదని” సత్యమును శ్రీరామారావు గ్రహించి, నులభకైలిని దీని నాంధ్రీకరించుట ఆ సంభవముగాన, పదగాంభీర్యము ననుబించిరి. ఇది కొందరికి కఠినకైతిగ తోచుట సహజము. కాని భవభూతి రచనావిధానము నెరింగిన వారి కిది సర్వసాధారణమగు సుమనసముగ నున్నదని పొడ నూపకపోదు. భాషాంతరికరణమున విఫలమగు ప్రక్రియగ నుండి, శ్రీరామగారి పాండిత్యమును, రచనాధోరణిని నెల్ల డించుచున్నది. వీరు నులభకైలిని, కఠినకైలిని గూడ ఆవలంబింప గలుగుట కెంతయు సంతోష వాడుకయు. వీరి కకాకుం తలముగూడ భాషాంతరికరించెద రని తెలుపుటకు సంశయింపు చున్నారము. ఈ గ్రంథము సర్వసాధారణమగు బాగుగ నున్నదని మా అభిప్రాయము.

అయిదుగురు మనుష్యులను పోషించుట:—దక్షిణమల బాగులో చేరినటులుండి యిట్లు తెలియుచున్నది. లోకల్ పోలిసువారు మోవల్ అనువారు అయిదుగురు మనుష్యుల పోషించుటచే ఛార్జి చేయబడెను. ఈకథ నేడు 11 నెలలు కు జరిగెను. జగదము స్వల్పమైయుండెను, పొడవబడిన అయి దుగురు అనుపత్రిక పేరుచుకొనిపోయిరి. చికిత్సజరుగుచున్నది.

ప్రజాభిప్రాయములు

విశేషములకు సూచన.

మంత్రాలసరము: ప్రకటింపలేనందునకు చింతించున్నాము. — సంపాదకుడు.

I

సంగీతము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగీతమునకు:

అయ్యో, తొల్లి మనదేశము సంగీతసత్కృతాభివృద్ధిగాంచి మిగులవతికెక్కియున్నట్లు నున్నది. గాయకులు తమ తమ గానకళాకళలందు మజ్జనభవనై భగవత్పాదార విందధ్యానితులై మానసులై పవిత్రతపయముచే భగవంతుని దీక్షకృతునిగ జేసికొనికృతార్థులగుచుండిరి. సంగీతము దేశతా ప్రేమను ప్రతిస్పృతి పురాణేతిహాసంబలకలన దేలియు మున్నది. సంగీతము అమృతసమృద్ధము. ఆనందకరము. సమస్త జంతుబాలబువకు బ్రీతికరము. శిశుర్యేత్తి పశుర్యేత్తి వేత్తిగా వరసంఫణి. అని పిప్పి కాని బహ్యపర్యంతము సంతోష మొసగు చది సంగీతమే. సంగీత మా ముర్యుత్తికరము. విహికాముష్మిక సాధనప్రధాన మొనది. సర్వకుభ కార్యములందు సంగీతము ముఖ్యమైనది. సంగీతము దోషపరిహారము అని భరతుడు వచించె. సంగీత మెరుంగని మనజాడు ఎట్టి దుష్కార్యముల కైనను నొడింబును నని షేక్స్పియర్ మహావికచనము. నుతి యు ‘సంగీతసాహిత్యసాహిత్య: సాహిత్యము: పుచ్చునాణ హింస:’ అని సంగీతసాహిత్యముల చెరుంగనివాడు తోకయు కొమ్ములలేనివని మహాపురుషులవచనంబయ్యె. ‘సంగీతసా హిత్యవిజ్ఞ సరస్వత్యా: సుందర్యయం, అని లోకమునకు సంగీతసా హిత్యములు ముఖ్యమైనవి. అట్టి సర్వోత్కృష్టమైన సర్వ కుభలతాపాతేతనైన విహికాముష్మికముల పదంబుగాన కళల నిర్లక్ష్యభావమున జూచుట మనమాత్మజనకమై షేమ కరమ, భర్తమ; సంగీతంబున మోల్ల చిగుర్లు, రాళ్లుకరగు, నన్నములు వరియు, ఏతాదృశ మహద్భుతకై కలదనునపుడు అది మానవాభివృద్ధికి దోడ్పడునన సందియమా? గాయకసోదరు లా! దేశంబున సంగీతసత్కృతాభివృద్ధి గాంచి నుభవంతులగుడు దేశాభివృద్ధికి సంగీతసాహిత్యములు రెండు నేత్రము లను మాట మఱవకుడు. (సద్యఃఫలంతు సంగీతం) అని సంగీ తము తక్షణఫలం బొందుట గమనింపుడు గావున సంగీతము ప్రతిమనజుడ దభ్యసించుటచే శ్రేయోభివృద్ధి లందెదరుగాక. ‘యద్భద్రంత్వ ఆనువ’ ఏది కుభప్రదమో దానినే ననుసరక క్యాణుజాకరుం దగు భగవంతుడు ప్రసాదించుగాక. చిత్రాద.

చెలికాని-లచ్చారావు.

అమెరికా దేశమునందలి ఫలోపవనములు.

(పూర్వసంచికాను బంధము.)

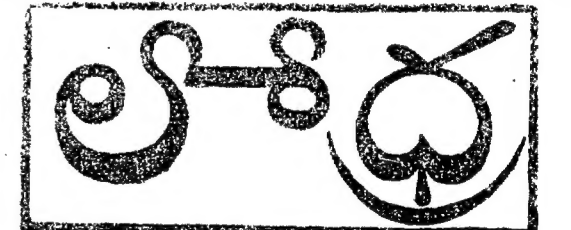
ఈకం వెనెవారు ఫలోపవనమును కేవలము ఆదాయము కొరకే జేయుచున్నారో. కొద్దివర్షములకు పూర్వము ఏప్రళయ న రైతులు లాభముపొందకపోవుటయేగాక విశేషించి పన్నము పొందుచుండిరి ఆస్థలమున ప్రతి యెకరమునుండియు నేల కొలది లాభము దియుట మిక్కిలి యాశ్చర్యకరమైన విషయము.

కం వెనెవారు తమ యుద్యోగులు మున్నగువారికొక కేకపాకట్టమును గూడగలిగించుచున్నారు. వారలపిల్లల విద్యావిషయమున జక్కనియేర్పాటుల జేసియున్నారు. ఉప వనమునకు సాకరాల ఆకుమైళ్ళ మారమున ముడుటచే ప్రతిది నము బాలబాలికలకు టంగాల (గుడ్డుపుబ్బ) మీద దీసికొనిపోయి దీసికొనివచ్చుచుందురు. ఉపవనమున దొక కృషి విద్యాలయము గలదు. అందు కిత్తు మచికముగ నుచ్చుచున్నారు. శ్రీలింగగూడ కృషినిర్వాహకత్వము మొదలగు విషయములు గలపుటకు ప్రత్యేకపు పేర్పాటులు గలవు. ఉపవనము నందు వికసించినవారుగూడ జీతములనుసంగి ఇందు విద్యగల చుచున్నారు. కిత్తు కేకలయు పుస్తకములమీద నాధారపడి యుండక అనుభవపూర్వకముగ నుండును. విద్యాలయమును కితకాలమున దెలుచెదరు. అకాలమున కర్షకులకు కొంచెము విక్రమింపబడును.

ఈవిధముగా కం వెనెవారికి స్వార్థము పరమాధము రెండుకు లభించుచున్నది. భరతఖండమునగూడ నిట్టి ఫలోప మునము నిర్మించినటుల నెక్కడు విందుమా?—వ్యవసాయ.

బెజవాడనుండి యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: కాతా నూర్వారాయణరావుగారి యింటలో నిజముదతమి యుద యమున 8 గంటలు మొదలు 12 గంటలవరకు వైశిక విద్యనృ హాజనపథ జరిగెను. కృష్ణా గోదావరీ తీరములనుండి నూట యేబదినుండివరకు వేదవేదాంగముల నభ్యసించిన విద్యార్థులు నచ్చియుండిరి. రూ 5 మొదలు రూ 8 వరకు యోగ్యతాను సారముగ అభివృద్ధియును వచ్చిన విద్యార్థులకు సత్కరింప నిర్ణయించుకొని ఘనాంతము, వేదము, శ్రోతము, సాహిత్యము, పరిశ్రాసాములుగ నేర్పరచుకొనిరి. బ్రహ్మశ్రీ ప్రభల ఆది నారాయణ అనధానల వారి ఆగ్రాసనాధిపత్యమున వైవిద్య లన్నియు పరిక్షింపబడియె. సాంగముగా వేదము చదివినవారి లో యజ్ఞము చరణము మహాభరతము మొదలగు క్రతువుల వాచించిన వారు ప్రధానస్థానమునకు తీసికొనబడిరి. ఈసభకు సంపూర్ణముగా క్రతువులన్నియు వాచించిన వారలు ఋగ్వ జుర్యేదములగుందు సలక్షణమునపాటులు ప్రయోగదక్షు లగు శ్రోతులు వచ్చినందున సభ్యులకు శేత్రపర్యము గొలుపుయం డెను. ఈసభను చూచి యానందించుటకు నాహూతులై ఈ పురవాసులు విద్యార్థులగు వైదికులును శాక్తికులును వచ్చి యుండిరి. విద్యార్థులకి యైనకరువారి ముగ్ధాని రామకృష్ణ శాస్త్రీ సోమయాజులవారు వేదము నభ్యసించవలసిన విధి యును, అభ్యసించుటలో గలకార్యమును, అభ్యయన మోత మున గలగు ఫలమును, వేదవిహితములగు ధర్మములునుగూర్చి ఉపన్యసించి ప్రార్థింపగా నామోదించి, ఒక యర్ధగంటవరకు వారి సహజమగు మృదువధుర శైలితో సభ్యులనుండవరకు లగునటుల నుపన్యసించిరి. వేదప విద్యార్థులైయు యథా క్రమముగ జరుపబడింది. విద్యార్థులకుగూడ ఆసంపూర్ణముగా జరుపుకొన్నవారలకు యోగ్యతానుసారము రెండు ఒకటి రూపాయలతో సత్కరించిరి. ఇంకను గ్రామములోని కాతా పూర్ణానందం పంతులవారును, మరికొందరును విరివిగా నీ విద్యార్థులకు బహూకృతు లొసంగిరి.

దొంగిలించబడిన ఆస్తి:—మమ్మునోహి అను వక్రకుడు దొంగ ఆస్తిని పుచ్చుకొనుటవలన కొచ్చిన్ దేవ్యూటీ జేజిప్రీ టు గారివలన 6 నెలల క కేస వరకమును 150 రూపాయలు జు ల్కానాయకుని విధింపబడెను. వైఆస్తి మెనర్లు కేరీ నీలానలి కం వెనెవారి యొద్ద నుండి పోయెను. వక్రకుడు జిల్లాజడ్జిగారి యొద్ద అపీలుచేసెను. యె. ఎస్. లెమిర్ లిగారు వాదిపక్షమున తిరుమనాపలి కోర్టునందు వాదించెను. జడ్జిగారు జడ్జిమెంటు ను చెప్పటకు నిర్ణయముగానున్నారు.

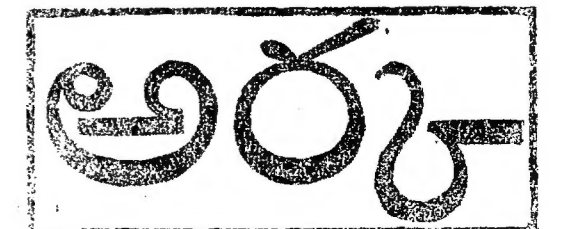
గర్భాశయ రోగనివారణ:— శ్రీలకు గలుగు ఋతుకుల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలచాస్తీ గాను, తక్కువగానుపోవుట, మనుమరోగము, సంతానహీనత రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావారము, కీళ్లనొప్పలు, అరికాళ్లు, అరచేతులు చుంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధి లను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8.0.0. చిన్నది రు. 1.10.0

రక్తస్పర్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పలు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, నుభసంకుటములు, నిస్సక్తుత, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు లేజున్నును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8.0.0. చిన్నది రు 1.10.0.

జ్వర నివారణ:— బుడ్డి 1-5 రూ. 1.0.0
కేసరికుటీరం, అయుర్యేద బౌషధశాల, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎళుంబూరు, మద్రాస్.
జ్రాంచి:— 9, బందరు వీధి, నంద్రాసు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1918-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 22-వ తేదీ

మంగళవారము.

భారతీయ సమస్య

భారతదేశపు పురోవృద్ధికి గల ప్రతికూల శక్తులన్నియు ఆంగ్లేయ దేశమున చాలకాలమునుండి విజృంభించుచున్నవి. స్వార్థపరులను, సంకుచిత భావులను అగు కొందఱాంగ్లేయులు కాలస్వభావమును గ్రహించజాలక మన దేశభివృద్ధి కాలంశములనేకముల గల్పించిన కల్పితురు గాక. కాని నిజ మగు భారతీయ దేవదూత ఇట్టి దేశ ద్రోహమున కొడిగట్టజాలదు అందు ముఖ్యముగ దేశజాతెల్లరును స్వపరిపాలనము నేకగ్రీవముగ నభిలషించు నిక్కాలమున, ప్రజాభిప్రాయమునకు న్యతిరేకముగ వర్తించుట యంతటి గర్హితకార్యము వేరొందులేదు. ఇంద్రోబిటిషు సంఘమువారు, భారతీయ లనాగరికు లనియు, విజ్ఞానశూన్య లనియు స్వపరిపాలనమున కన్నులనియు మున్నగు నసత్యములను నిర్భయముగ ప్రకటించుచున్నారు. ఒక్కొక్క రాజధానియందలి కొన్ని మండలములను క్రథమమున భారతీయుల వశము చేసి, వారి కార్యనిర్వహణము తృప్తికరముగ నున్నయెడల ఇతర మండలములను కూడ వారి పాలనముక్రిందికి గొనివెళ్ళినయెడల కాలక్రమమున స్వపరిపాలన మతయు తనంతట తానే వాటికలభ్యము కాగలదని యీ సంఘమువారిటీవల వెల్లడిపరచిన పిచ్చివిధానము గూర్చి మా పాఠకు లెరింగియే యున్నారు. ఆంగ్లే దేశమున నున్న డాక్టరు నాయరు గారు వీరికి బ్రక్కతాళము వేయుచు, భారతీయశయములను ఖండించుచున్నారు. కాని “సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రికా లండను విలేఖరి వ్రాసినటులు, డాక్టరు నాయరు గారు కన్యసించునపుడు, ప్రేక్షకు లెవరును లేకపోవుటచే, ఈ విధమగు ప్రయత్నముల మాని, వారై పత్రికలకు వ్యాసముల వ్రాయుచు, తన్మూలమున స్వీయాభిప్రాయ ప్రచురణము నభిలషించుచున్నటుల తోచుచున్నది. వీరు “భారతీయ సమస్యపై యొక భారతీయుని అభిప్రాయము” అను వ్యాసమును “నైన్త్ సెంచరీ అండు ఆఫ్టరు” అను పత్రికకు వ్రాసియున్నారు. ఆ వ్యాసమున నవలంబించబడిన కుతర్కములకును, విలేందవాదములకును మేర లేదను విషయము మా వ్యాసపాఠకులకు దోకకపోదు. వీరు మాంటాగూ సంస్కరణ విధానమున నిరూపించిన పదిలోపములను ఇచ్చట చర్చించుట సవరము. ఆగస్టు 20-వ తేదీ ప్రకటనమునకు హోమరులు ఉద్యమము ప్రత్యక్ష కారణమనియు, ఈ యద్యమమునకు బీసెంటుగూ గారు కారకురాలనియు, ఈమె విజయమునకు యువకులు కారకు లనియు, అందు మూలమున నీ యద్యమము నింద్యమనియు వీరుచేయు సూచనలవలననే వీరివాద స్వభావము తేటపడగలదు. భారతదేశమున బ్రిటిషు పరిపాలకుల అశక్తతయే యిట్టి పరిస్థితిసంభవమునకు తోడ్పడిన దని యొక నూతనసూత్రమును వీరు కనుగొనిరి. తా మే విధముగ విధించిన నావిధముగ ప్రభుత్వమువారు వర్తించెదరని ప్రతిశాసనసభ్యుని గ్రహించెదట!

ఇందుల కొక నిదర్శనమును డాక్టరుగారు దెలుపగలరా? శాసనసభ్యులు పాపించు తీర్మానములలో నన్ని ఆమోదితములైనవి? వారు వేయి ప్రశ్నలకు తగిన విధమున ప్రభుత్వమువారిచే నన్ని ప్రత్యుత్తరము లొసంగబడుచున్నవి? ఈ విషయముల నిండుక యోచించినయెడల ప్రజామానసముల యందును, శాసనసభల యందలి ప్రజాప్రతినిధుల హృదయముల యందును కూడ, ప్రభుత్వమువారు తమ అభిప్రాయములను చెవియొగ్గి వివకుండుటచే నిరాశ జనించుచున్నది. తమ అభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగ ప్రభుత్వము వారు వర్తించుటలు చేయుటకు తమకు శక్తి లేదని శాసనసభ్యులకు ఏదితమైనది. కాని యిట్టిస్థితి ప్రభుత్వమువారి బలహీనతను తెల్లముగావించుటలేదు. వారి అధికార బలసంపన్నతయే యిందుమూలమున వెల్లడి యగుచున్నది. ఇక్కడనే మోర్లీ మింటో సంస్కరణములు విఫలత నొందినవి. అందుచే ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు బాధ్యులుగ నుండు ఉపసరమున ఆందోళనము బయలుపడలేనది. ఆగస్టు 20-వ తేదీ ప్రకటన మీ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనప్రసాదమునే వాగ్దానముచేయు చున్నది.

పీయూట, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనమునకు రెండు ఆటంకములు గలవని తెలుపుచు, మాంటాగూ నివేదికమునందలి యీ క్రింది వాక్యమును యెత్తి వ్రాయుచున్నారు:—

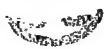
“యూరపుదేశ పృథుజనుల బట్టి చూచినయెడల యీదేశప్రజాభావాశ్చయము దురుద్రై, అజ్ఞానద్రై, అశక్తద్రై యున్నాను; ఇక, భారతసంఘమున జాతి, వర్ణ, మతవిభేదముల విలన యైక్యత నశించుచున్నది. ఈరెండువిషయములను ధీమతముగ యెట్టి రాజకీయవిధానమును మరపు జెందరాదు.”

ఈ వాక్యముల యందలి ప్రతిపదమును లోకభూయిష్టముగ నున్నది. ప్రప్రథమమున పాశ్చాత్యదేశ భావముల బట్టి ప్రాదేశిక స్థితిగతుల నిర్ణయించ బూనుట అన్యాయము, అసందర్భము, సర్వవిషయముల యందును విభేదములు గల ప్రాగృహ్యము దేశముల కేక నిర్ణయ సూత్రముల ననువర్తించ జేయుటచే నిజకరిస్థితుల నెఱుంగుట దుస్సాధ్యము. ప్రాదేశికాభిప్రాయములబట్టి పాశ్చాత్యనాగరికమును పరిశీలించిన యెడల, నది తత్పరి శోధనము నిలువ జాలదు. అయినను, భారత జన సామాన్యమున విద్య విరివిగ వ్యాపింపక పోయినను, పాశ్చాత్య జనసామాన్యమున కంటె వీరు లోకజ్ఞానమునందును, కార్యనిర్వహణసామర్థ్యము నందును అనేక మడుంగు లెక్కు డని మన శెల్లరకు చెలిసియే యున్నది. మరియు, నాయరు గారు పాశ్చాత్య విద్యవలనను, ఆంగ్లే భాషాజ్ఞానము వలననే గాని మన దేశము ముందునకు రాజాలదనియు, అందుచే ప్రజాసామాన్యవిజ్ఞానమును, అందుదప్పించు ఆంగ్లే భాషాపండితులవలననే నిర్ణయింపవలయు ననియు వివరితవాదముల సలుపు మహానీయులలో నొకరు. ఈ విధముగ ఆంగ్లే భాషా మూలమున విజ్ఞానవ్యాపనమును చేయు బూనుట వలన మనము రాజకీయమోక్షము నందజూచుట వట్టిశ్రమ. ఇంతవరకును జనసామాన్యమున విద్య విరివిగ వ్యాపింపక పోవుట కీ విధానావలంబనమే ప్రధాన కారణము. ఇక, నూటికి 94 వంతున విద్యాగ్రధవహీనులై అజ్ఞానాంధకారమున బడియుండి, దేశమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపనము చేయుట వలన అధికార ముప్పసంఖ్యాకుల చేతులలో కేంద్రీకృతమగుననియు, పురోహిత జాతి నిరంకుశమున పడరానిపాల్ల నందుచుండిన జనసామాన్యము నుద్ధరించుటయే బ్రిటిషుపాలనాధర్మ మనియు, నాయరుగారు రాంగ్లేయులకు తెలుపు

చున్నారు. ఈ కార్య మింకను ముగియలేదట. బ్రిటిషు వారు నిర్వహించ వలసిన కార్యమున 100-కి 94 వంతున ఇంకను మిగిలి యున్నదట! కావున ఈ కార్య విజయమునకు నిరోధదాయక మగు మాంటాగూ విధానమును ప్రసాదించవలదని వీరు ఆంగ్లే ప్రజలకు హితబోధ గావించుచున్నారు. కాని, 150 వత్సరముల నుండియు మనము బ్రిటిషు పాలనముక్రింద నున్న ను 100-కి 6 గురు కంటె విద్యావంతు లుద్భవించ జాలనప్పుడు, మిగిలిన 94 గురును విద్యావంతులగునని తెన్ని వేల వత్సరములు కష్టమో వేరే చెప్పు నవసరములేదు. దేశమునగల ప్రతిమానవుడును పాశ్చాత్యవిద్యాపారంగతుడై, యేకకంఠముగ స్వపరిపాలనము వాంఛించిన గాని దాని నొసంగరా దని నాయరుగారి అభిప్రాయము కాబోలు! ఇట్టిస్థితి ప్రపంచచారిత్రమున నెచ్చుటను కానరాదు. 1832-వ సంవత్సరమున ఆంగ్లే దేశపు స్థితి కూడ యంతకంటె యెక్కుడు తృప్తికరముగ లేదు. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లభించిన తోడనే, విద్యావ్యాపనము సుసాధ్యమగు నని దేశచారిత్రకవ్రతనమే మన కుద్బోధించు చున్నది. వాని నన్నిటి నావలకు ద్రోసి, నాయరు గారిట్టి పిచ్చివాదముల జేయుటయం దర్థ మేమి? విద్యాధికులు కూడ జనసామాన్యమునుండి వచ్చిన వారే గాని, అందులకు భిన్నులు కారు. వారిది వరకు జేసిన కార్యములవలన ప్రజాభిప్రాయము గుణ్యముగనే వర్తించుచుండిరి గాని, అందులకు భిన్నముగ వర్తించుటలేదని యెల్లరకు దోపక పోదు. అయినను, దేశాశయనిర్ణయమున, మోర్లీ ప్రభువుగారు చెలిపినటుల “సంఘమునందలి ముందంజవేయువారి అభిప్రాయ మేమి?” అని కనుగొనవలె గాని, ప్రతిసామాన్యమానవుని అభిప్రాయము నరయుట నవసరము. ప్రతియుద్యమమును యీ విధముగనే పరిశీలించ బడుచున్నది. దీనినిబట్టి చూచినయెడల మాంటాగూ నివేదికము సూచించినటుల “మనము పురోవృద్ధి నభిలషించు విద్యావంతుల స్పృహించితిమి; జనసామాన్యమునకు విద్య సంపూర్ణముగ వ్యాపించువరకును వీరి పురోవృద్ధిని మనము నిరోధింపజాలము” అను వాక్యములు నాయరుగారికి గుణపాఠమును నేర్ప నని విశ్వసించుచున్నాము.

ఇక రెండవ విషయము. భారతదేశమున జాతి, మత విభేదము లున్నవనుట సత్యము. కాని యివి నాయరు బృందమువారు అతిశయోక్తితో తెలుపునటుల పరస్పరశత్రుభావములకు కారకములగుట లేదను విషయముకూడ సత్యమే. జాతివైషమ్యములకు నిదర్శనముగ బీహారు అల్లరులున్నవని నాయరు గారు చెలుపుచున్నారు. తాత్కాలికముగ కాలవశమున సంభవించిన అల్లరులు విభేదచిహ్నములు గాజాలవు. ప్రస్తుతము దేశముననున్న విభేదము లన్నియు రూపుమాసిన గాని, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లభింపరాదనుట హాస్యాస్పదము. ఏ విధముగనో విభేదములు ప్రతి దేశమునందును ప్రపంచ మున్నంతకాలమును సాంఘికముగనో, ధన విషయముననో, మతవిషయముననో మానవులయందు విభేదము లుండుట తప్పదు. ఇట్టి విభేదములు ప్రబలముగ నున్నను అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు, ఐరోపాయందలి యితర దేశములు, మన ఇంగ్లాండుదేశము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును బడయ గలిగినవి. ఈ సమయమున దేశమందలి వివిధ తరగతులకును గల విభేదముల మరపు జెందించి, సోదరభావములతో వర్తించుటకు పురికొల్పజాలు శక్తి యేదైన గలదా అగు

వివాహమునంగమము

(తెలుగు పత్రిక)

ఇంగ్లండు

విగ్లండులో నిర్బంధనైతిక శాసనము.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—ప్రెంచి ప్రభువు లండను నగరమునకు వచ్చెను. దొరతనమువారు విగ్లండులో నిర్బంధ నైతిక శాసనమును అమలు జరుపకాలక పోయిన సంగతి ప్రకటించబడిన వెంటనే ప్రెంచి ప్రభువు వచ్చుటను బట్టి తగిన ఏర్పాట్లను చేయవచ్చు తాను రాజీనామా నిచ్చెదనని ఆతడు తెలుపవచ్చెనని తలపబడుచున్నది. ప్రెంచి ప్రభువు త్వరలో రాజీనామా నిచ్చునని డెల్లిను విలేఖరుడు ట్రెయ్యువరీకకు వ్రాసెను.

వివాహనిర్బంధ విమోచన న్యాయస్థానము.

లండను, ఆక్టోబరు 14:—ఈ న్యాయస్థానమునకు న్యాయమూర్తి విటఫర్డు ప్రభువుగారి ఆధ్వర్యముగా నియమించిరి.

ప్రాస్తు

శత్రువులను తరుముట పాగుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—గతరాత్రి పరాసువారి ప్రకటన ఇట్లు చెప్పుచున్నది. ఒకటి తూర్పుదిక్కున ఓయి జు యుద్ధముఖమందు శత్రువులు పూర్తిగ వెనుకకు దరుచు బడిరి. మొదటి సేన కుడిప్రక్క నై న్యము ఓయిజు, లామెరి లకు నడుచు శత్రువులను వెంటదించి రిబుమెంటు విల్లిర్ను భాగములను పట్టుకొనినది. సెర్రి యుద్ధముఖమందు 10 వ సేన హుండిక్ స్ట్రీలందు వెదుర్కొని పగల్గి సెమనులకు నడుచు గల చివుటి నేలలను పట్టుకొనినది. ఇచ్చటి శత్రువుల యత్నములన్నియు విఫలములు గావించి 12 వందల మీటర్ల దూరమునకు ముందుకు నడచినది. వెయ్యిమంది ఖయిదీలను పట్టుకొనినది. బాల్కెటక్ నదికి పడమట శత్రుదాడులు అధిక సంఖ్యలలో నవచివేయబడినవి. సెమని, ఛాటూ పోర్నెయిలకు నడుచు పోరాటము సమాప్తమైన కఠినముతో జరిగెను. అచ్చటచ్చట ముఖ్యులగు స్థానములందు జయముతో సెమని, లాసాల్ విరోధులను తేలితిమి. ఛాటూ పోర్నెయిలకు పడమటగల రక్షక స్థానములను పట్టుకొంటిమి. హండిక్ జిప్సీలందును ఎదుర్కొని జర్మను మైసూమంటునకు త్రరమందలి వరుసలనుమాడ పట్టుకొంటిమి. 7 వందలమంది ఖయిదీలు పట్టుపడిరి. జాజయర్ను ప్రదేశములో ఏరైనుగుట్టలవద్ద పగలంతయు కఠినమైన పోరాటముజరిగెను. మేక్విరాటు ఫారమును పట్టుకొంటిమి. వేరికి దూర్పుభాగమును పట్టుకొని ఇటి ర్నిగ్రామము దాటిపోయితిమి. అట్లుపోవుటలో 4 వందలమంది ఖయిదీలను 10 ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. ఆయినీను, ఆర్గ నీలకునడుమ వైమానిక యుద్ధములో 3 శత్రువిమానములు నెల గూల్చబడినవి.

శత్రువులు ఘోరముగ పోరాడుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—ఒక పరాసు ప్రకటన మిట్లు చెప్పుచున్నది:—గత సాయంకాలము శత్రువులు సెరి ఆయినీనులకు నడుచు ఘోరమైన దాడి గావించిరి. వెనూయిల్ ప్రదేశమునకు, సెంటు జర్మెయిను మాంటునకు త్రరమునకు ఈ పోరాటములు జరిగినవి. వాటిని మేము అడచివేసి ఖయిదీలను పట్టుకొంటిమి. యుద్ధముఖమందు అనేక భాగములపై శత్రువులు రాత్రిఫిరంగులను కాల్చిరి.

పరాసుస్తాన మధిక మగుట

లండను, ఆక్టోబరు 21:—గతరాత్రి పరాసు ప్రకటన మిట్లు చెప్పుచున్నది:—ఓయిజి, సెరిలకు నడుచు మాస్థానములను మేము హెచ్చించితిమి. వెర్నూయిలకు దూర్పున మేము ఛాంటూనని దాటితిమి. గ్రేండులప్సనకు పడమటి వరుసలలో మేము స్థానము పట్టుకొని శత్రువుల దాడులను త్రేక్డియక్ మా నూతనస్థానము మేము నిలబెట్టుకొంటిమి. వాజయర్ను దూర్పున వెరికి సరిహద్దులను చేరితిమి. హండివిను ఫలయిజు ప్రదేశములలో ఫలముల నాక్రమించుకొని 20 ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

పదాతుల ఘోరపోరాటము.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—గతరాత్రి అమెరికావారి ప్రకటన మిట్లు వ్రాయుచున్నది.—న్యూజానకు పడమట, లాజెను ఉడ్డులో ఘోరముగు పదాతుల పోరాటము జరిగినది. వెర్డునకు ఉత్తరమున ఒక స్థలములో ఫిరంగులు మర ఫిరంగులు వేల్చబడినవి. వెసిగ్ని కుత్తరమున అమెరికావారి బ్రిటిషువారితో గలసి వెంబ్రి ఓయిజి కాలువను చేరిరి. నిన్నటిదినమున జరిగిన వైమానిక యుద్ధములలో 17 శత్రు విమానములు నెలగూల్చబడినవి.

అమెరికావారి ఎడతెగని పోరాటము

లండను, ఆక్టోబరు 21:—గతరాత్రి అమెరికావారి ప్రకటన మిట్లు చెప్పుచున్నది.—న్యూజానకు పడమట మా పోరాటము సాగించితిమి. వెర్డునకు ఉత్తరమున యుద్ధముఖముమీద నంతటను ఫిరంగులు మరఫిరంగులు వేల్చబడినవి. తీవ్రమైన శత్రుదాడులు అడచివేయబడినవి. వెర్డునకు ఉత్తరమున గతవారములో జరిగిన ఘోరపోరాటములకు అనేక మైన జర్మనువైద్యములు తక్కిన యుద్ధముఖమునండి ఇవటకు వచ్చినవి. పడమటినుండియు వక్షిణమునండియు ఎదుర్కొనబడుటచే జర్మనులకు హాని కలిగినందున పారిపోవుటకు వీలు కలుగ జేసికొనుటకు వారు మా దాడులను అతి తీవ్రముగ ఎదుర్కొనిరి.

శత్రువులు పారిపోవుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—గతరాత్రి బెజియనువారి ప్రకటన మిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఆక్టోబరు 19 వ తేదీన మా నైన్యములతో శత్రువులను వెంటదరిమినది. జీబిజి, బ్రూజ్స్ వారాక్రమించిరి. బరెజనుగోలు కాలువను ఆక్రమించుకొనిరి. అలిటిరెవెపు ముందుకు నడిచిరి.

మిత్రమండలి విజయమును జర్మను లంగీకరించుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—మేముబ్రూజెను కోర్టాయిలను వదిలితిమి. వొక్సి కిబ్రుప్రక్కలను మిత్రమండలి సేన ఎయినకు తూర్పున ఫిరంగులను. అనిజర్మనులు ప్రకటించిరి.

మిత్రమండలి సైన్యము.

లండను, ఆక్టోబరు 21:—జర్మనీలో సాంగామిక వాదల ఆధికారము మరల ప్రబలుటకు కలుగుచున్న సంఘర్షణను వలననే వెసిడెంటు పిల్సనుగాటికి శత్రుత్వత్రరమునంపుటలో నాలస్యము జరిగినది. వారియుత్తరము సురక్షముగా నుండెను. సుధిసంభావన వలన మిత్రమండలి వారు ప్రభుత్వ వైదిన శత్రువులు తలంచుట మూర్ఖత. మిత్రమండలి ఏర్పాటులు మరింత దృఢపడినవి. ఆస్ట్రియాలో రాజ్యద్యోయ ముండగూడదని వెసిడెంటు పిల్సనుగారు ఖండితముగ నడిచిరి. శత్రువులెన్ని ఏర్పాటులను చేసినను మిత్రమండలివారు సునిధిలుగా నున్నారు.

మిత్రమండలివారి విజయమును జర్మనులు ఒప్పుకొనుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—జర్మనీ తంత్రీవార్త ఒకటి ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—మేము బ్రూజెను, కోట్రెయిలను విడిచితిమి. వాజయర్ను కిబ్రుప్రక్కలను శత్రువులు ఆయినీనుగట్టుకు దూర్పున తమస్థానములను నెలకొల్పుకొనిరి.

ఎడతెగకుండ శత్రువులను వెంటదించుట.

లండను, ఆక్టోబరు 21:—గతరాత్రి బెల్జియను ప్రకటన ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—శత్రువులను వెంటదించుట మేము ఎడతెగకుండ సాగించితిమి. మాగుట్టుపు దక్షిణము మరఫిరంగులను ఎదుర్కొనినది. ఖయిదులను ఫిరంగులను మర ఫిరంగులను పట్టుకొనినది. డచ్చి యుద్ధముఖము పొడుగునకు ఉత్తరమునకు మా గుట్టుపు దక్షిణము నడచుచున్నది. దక్షిణమున బర్జెనుకు తూర్పున 20 వేల మీటరులు మేము ఆక్రమించుకొంటిమి. మొయ్డిక్కు మాల్డిక్ మేముయల్ సిల్ ఎల్ ట్రినరును దాటితిమి. తగుమాత్రము దొపిడి దొరకినది.

వృద్ధియగుచున్న ఫలితములు

లండను, ఆక్టోబరు 20:—గతరాత్రి బ్రిటిషు బెల్జియను ప్రకటన మిట్లు తెలుపుచున్నది:—కింగు అల్బర్టుగారి క్రింది బ్రిటిషు, బెల్జియను, పరాసుపై న్యాయము గత ఆరు దినములందలి ఫలితములను సేను వృద్ధి గావించినది. బెల్జియనులు నీబర్జి, హేయిస్టులను ఆక్రమించుకొని బూజెనును కొల్లకొట్టినవి. ఇంకోకస్థలమున బెల్జియనులు బ్రూజెను వెంటుకాలువను దాటిరి. వారి ఎడమభాగము డచ్చి యుద్ధముఖమును చేరినది. కుడిభాగము ఎల్ ట్రెసి చేరినది. శత్రువులు తీవ్రముగ పోరాటము నుజుపుచుండినను పరాసువారు తీయిల్లుకు పట్టుకొనిరి. పరాసువారు సాయంకాలమున హల్లి విన్ కేలు, వైల్స్ బెక్కులను చేరిరి. రెండవ బ్రిటిషు సేన కోట్రెయిని వశపరచుకొని కోట్రెయికి తూర్పున 6 వేల మీటరులదూరము ముందుకు నడచినది. దక్షిణమునవారు కోట్రెయి, లోర్నూయిరోడ్డులను చేరిరి. శత్రువులు సౌకర్యములను పోగొట్టినప్పటికి వారు మైల్ డిటును చేరిరి. స్టేండర్డులో సన్నాహములు ముదలిదలచిన లగానుకు 80 వేల మీటరుల యుద్ధముఖములో 50 వేల మీటరుల ప్రదేశము వారు ముందుకు నడచగలిగిరి.

అతి దౌర్భర్యులగు అమెరికను సోల్దరులు

లండను, ఆక్టోబరు 20:—గత మూనువారములలో 27,80 భాగముల అమెరికను నైన్యములవారు పరాసు బ్రిటిషు నైన్యములతో గలసి గావించిన పనులనూర్చి వివరించి వ్రాయుచు ఫీల్డు మార్షలు సర్ డగ్లసు హేగు గారిట్లు చెప్పుచున్నారు. పోరాటములో వారు నిజమైన సోల్దరులకుండు దౌర్భ సాహసములను ఆనందించిరి. మాదానులు జయప్రదయుగ సాగుటకు చాల సహాయ మొనర్చిరి. అందు ముఖ్యముగ సెప్టెంబరు 29-న తేదీని హిండెంబర్గసంక్రమి చీబ్బుటలో వారు అతి దౌర్భర్యసాహసములతో పోరాడి బెల్జికోర్టు నాలోయిలను ఖయిదీలను పట్టుకొనిరి.

శత్రుస్థానములు ఎదుర్కొనబడుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—బ్రిటిషువారి ప్రకటన మొకటి ఇట్లు చెప్పుచున్నది.—నేటి ప్రాతఃకాలమున మేము సెర్రినది పంక్తిలో శత్రుస్థానములను ఎదుర్కొని విశేషమైన శత్రుదాడియున్నను నదిని దాటితిమి. ఇంకను ఉత్తరములో పురోగమము సాగినది. గతదినము మధ్యాహ్నమునను సాయంకాలమునను డినాయిన్ ను ఎదుర్కొనుట పూర్తిగావించి హెచితే వెరెగెను జనరలు పంక్తిని చేరితిమి ఈ యుద్ధముఖమున శత్రుదాడి అధిక మగుచున్నది.

శత్రుదాడి అడచివేయబడుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—ఈరాత్రి ప్రకటనములో సర్ డగ్లసు హేగు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—నేటి యుదయపు పోరాటములో బ్రిటిషువారు లెకటు డినాయినులకు నిశువు సెర్రినది మార్గములో జొరుకొనిరి. నదీ లోయలోని గ్రామములను పట్టుకొని సోల్ సెమినుండి శత్రువును తరిమివేసి హర్షనులో మువై ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొంటిమి. సోల్స్ సెన్, సెంటువై తానులవద్ద శత్రుదాడులకు అడచివేసితిమి. ఇట్లుగావించుటకు పూర్వము గట్టిపోరాటము జరిగెను. సెర్రిజాన కురి ముందుకు ఈపొరాటము జరిగెను. 2 వేల ఖయిదీలను కొన్నిఫిరంగులను మేము పట్టుకొంటిమి. ముందుగ బోయిన మా నైన్యములు లోర్నూలకు రెండుమైళ్ల దూరమందున్నవి.

డువాయిని జర్మనులు ఆక్రమించుకొనుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—ఓయిజి, నీకేటూలకు నడుచు 60 వేల మీటరుల యుద్ధములో జర్మనులు 40 డివిజనుల నైన్యములను చేర్చినట్లు చెప్పుచుచున్నది. జర్మనులు డువాయిని ఆక్రమించుకొనిరి. అన్ని నగరములకంటె ఈ నగరము పూర్తిగ ఆక్రమించుకొనబడినది. ఇండ్లవారును సామానులను భ్వంసము గావించబడి అనేకమైన గృహములు గాల్చివేయబడినవి. కట్టసామానులు వీధులలో పారవేయబడినవి. మ్యూజియములోని బొమ్మలలో రెండువంతులకు వైగా బొమ్మలు అగపడుటలేదు. చర్చిలలో కిటికీ అద్దములు తలుపులు పగులగొట్టబడినవి.

బెల్జియములో ముఖ్యమైన పురోగమము.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—ఈ దినపు బ్రిటిషుయుద్ధ ఫలితముగ సోల్స్ రు స్వాధీన పరచుకొనబడినట్లును సెర్రినది

తూర్పుభాగమున 10 మైళ్ళ దూరమునందు 1 మైలు పురోగమము కలిగినట్లును రూపము విశేషమును తెలుపుచున్నది. తెలిజియములో ముఖ్యమైన పురోగమము కలిగినది. చివరమున మైయండిన పొత్తి ప్రస్తుతము ఎత్తైనదిగా దిన్నగబోవుచున్నది. అచ్చటినుండి బూడెక్ హెల్మిన్స్ ప్లెట్ గ్రేమ్మిని ఓనెల్లి హేమలనున్న లీజు కాలనకున్న బోవుచున్నది.

పరాసువారి విజయము.

లండను, ఆక్టోబరు 21:— రెండవ ఆంగ్ల సేన ముల్తును చేరును. పారెటూడి రేస్సిమును చేరనున్నది. డెరివాటిను కాలన వైసి నెదిరి, లినుగ్రామెనులయొద్ద నుండు మొగలను పరాసు వారాక్రమించిరి. హోలండు సరిహద్దునుండి లినుగ్రామెను కీత్రువు లీకానునను కాపాడవలసియు తెలియుచున్నది.

భైషిం.

లీకాటూ వత్తరమున 3 వేల మంది పట్టుకొనబడిరి. నెల్లీసాంతమున కీత్రుస్థానములకు ప్రకృతిరక్షణములు బలిష్ఠములుగ నున్నవి. మానేజు తీరముగ పోలి ఎయినునదిని విశేషముగొని వెంటనే పంపెనట చెప్పెను. మాఫీరంగులు సహాయము బాగుగా పోషింపెను. మానేజు హోని వత్తరమున నెంటు ఆచుండు పట్టుకొనబడినట్లు చెప్పెను.

జర్మనుల పరాజయము, కట్టము.

రంగమునందంతటను జర్మనులు పలాయనమైరి. బెల్జియమును డెంజివిలోలో స్థిరపడిరి. జర్మనులు మరలను తీయటలన వరదలు కలిగినను పరాసువారు లినును దాటి నుండు మొగల సేవరచిరి. రెండవ ఆంగ్ల సేన సమగ్రముగ లిను నదిని దాటెను. 620 మంది 169 ఫీరంగులను ఈ నెల 146 తేదీనుండి బ్రిటిషువారు వశపరచుకొనిరి.

కాల్కును

సెర్వియావారి పురోగమము

లండను, ఆక్టోబరు 20:— 18 వ తేదీని సెర్వియా పరాసు సేనల కింతకట్టులో ప్రవేశించెను. అల్బానీను వత్తరమున నెవానకిను మునుపటి బస్టాను సెర్వియా వారాక్రమించి మొరావా దక్షిణ తీరముననున్న బ్రెస్టెనికును చేరిరి. నోవి బజారు వత్తరమున కీత్రువులు కాల్కునో కేగుచున్నారని మేము తెలుసుచున్నామని పరాసువారు తెలిపిరి.

అమెరికా

రబ్బరుదిగుమతి

లండను, ఆక్టోబరు 14:— అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు 25 వేల టన్నుల పచ్చిరబ్బరును తెప్పించుటకు, దీనిలో 5.7 వేల టన్నులను మధ్యదక్షిణ అమెరికాలనుండి తెప్పించుటకు 10-వ తేదీని యధావధిజ్యోకాళివారము ముగించిరి.

నాల్గవ స్వాతంత్ర్య ఋణము

వాషింగ్టను, ఆక్టోబరు 21:— మూడు వారములు గడచినవి. బాంకులలో విరాచములేదు. 2 కోట్లయంది ధన మొసంగిరిని తెలుసున్నది.

హంగరీ

హంగరీ విడిపోవుట.

లండను, ఆక్టోబరు 20:— ఆర్థిక, వైదిక, విశేష, రాజకీయ విషయములందు ఆస్ట్రియాలో హంగరీకి సంబంధమేమి యుండగూడదను తీర్మానమును హంగరీ పార్లమెంటులో కాంటు కరోల్లిని రుపకాదించిరి.

దక్షిణ స్థావులు.

లండను 20వ రుమున దక్షిణస్థావు సంఘమువారు సమావేశమైరి. వీరు 70 లక్షలమందికి ప్రతిధులు. 16-ని తేదీని కారణవశవర్తిచేసిన ప్రకటనమును వీరు నిరసించిరి. వాపు బర్సన్తో తమకట్టిసంబంధము నుండగూడదనిరి.

రుష్యా

ఉక్రేనియవారు కానక్కలనహోయమును కోరుట.

స్టావ్ హము, ఆక్టోబరు 2:— జర్మనులు వదలినవో ఉక్రేనియాలో తొందరగా కలగవచ్చునగాన కానక్కలను పంపవలెనని ఉక్రేనియా ప్రధానమంత్రిగోరెను. ఆస్ట్రియా సేన కల్లిగంజే పట్టము నెరపువారిని కఠినముగ కఠించెద మని బుడెస్టాకా ఫెట్ట ప్రకటించెను.

జర్మను

సంధి సూచనలు.

ప్రదేశమును వదిలట.

లండను, ఆక్టోబరు 21:— ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు మిత్రమండలి భాగమును మాత్రమే ఆధారము చేసికొనిరి. దేశమును వదలుటనుకూర్చి ఆయనచేసిన మాచనలు గ్రాహ్యములు కావు. ఆయనను జర్మను లితరమరతులను చర్చింపగోరెద దని జర్మనులు ప్రెసిడెంటు విల్సను గారికి ప్రాసెదరని బెర్లినునుండి తంతివార్త వచ్చిరి.

అమెరికావారి భావము.

న్యూయార్కు, ఆక్టోబరు 20:— ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు ఆస్ట్రియావారికి పంపినలేఖ సమంజస మని అన్ని ప్రతికూలు ప్రకటించినవి. రాజనీతిజ్ఞులందరూ నమ్మించిరి. అమెరికావారి భావము సేగాక ఆస్ట్రియా హంగరీలో బాధితులగు పాలితుల భావములను గూడ ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు వివరించి రని అమెరికా నె నెంటు అధ్యక్షుడు హిచికాట్ గారు నుడిపిరి.

డేనుల సూచన

ఆమెన్స్టెడం, ఆక్టోబరు 20:— మెయినిగులో ప్రజలు జర్మనుల పాలనమును కోరుదుకో డేనులపాలనమును కోరుదుకో విచారించుట కోకసంఘము సేర్వరులుబతు 1864 వ సంవత్సరమున జరిగిన సంధియందు రీత మరతునందు వివరింపబడినది. అమెరు సత్త డేనులుజరిపి ఆట్టిసంఘము సేర్వర వలెనని డేనులు జర్మనులను కోరిరి.

మరణములు.

లండను, ఆక్టోబరు 20:— ఓవరెండు హార్టీ గారు (కాన్సెస్) గాయములవలన ననిపోయెను. నోవ్యా యువారి నెవరీ గారు కీర్తిచేస్తురైరి.

వృత్తాంతములు

ప్రతిరోజున చట్టము:— నవంబరు నెల 8 వ తేదీని జరుగు బొంబాయి కాసనసభలో నీచట్టము మొదటిసారి చదువబడును.

మరణములు:— లాతిరామారు పా హాయి గారును (దోలుసంస్థానము యంతరాజు కుమార శ్రీ దీపసింహాజీ గారును) విషజ్వరము నలన మృతిచొందిరి.

కథనాదు సేన:— కథనాదులో సేర్వరుల బడిన మాత్రన సేనకు ఇంట్లు కట్టించుటకు నానునగరు మహారాజు గారు 50 వేల రూపాయల నిచ్చెద మనిరి.

బొంబాయి శ్రీలకాళి:— ఈ కాళా యాజమాన్యము ను కలిపించి ఆరుగతి నెలలనములు నెలపు పుచ్చుకొనుటచే నామెస్థానమున బొంబాయి విషపు పాచురుగారి సతి పని నూడ నంగీకరించిరి.

దక్షిణాఫ్రికా నాయకుని మరణము:— దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయ నాయకులలో నొకరుగ అహమదు మహమదు మచాలియా గారు మృతిచొందిరి తెలియుచున్నది. వీరు చాల కాలము బ్రాస్మనాలు బ్రిటిషు ఇండియా సంఘమున కధ్యక్షులుగా నుండిరి.

హైకోర్టుజడ్జి:— బొంబాయి హైకోర్టుజడ్జి సర్ ప్రాంట్ బీరునుగారు పని చాలించుకొనుటచే 21 వ తేదీని కచేరీపని ముగిసినపిదప అద్యక్షేటు జరలుగారు న్యాయవాదుల పక్షమున న్యాయ బీరునుగారిని ప్రకటించిరి న్యాయ బీరునుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

నాగపురమున విషజ్వరము:— వైద్యకాళివారును ఇతర వైద్యులును చాల నివారణ ప్రయత్నములను సలుపుచున్నను న్యాయ తర్జునందుటలేదు. మరణములు 140 వరకును పెచ్చిచిరి. కళాకాలమును, పాఠశాలలను నిలిపి న్యాయస్థానము లును 15 దినములవరకు మూయుటయెను. ప్రాథమిక పాఠశాలలు లాతాల్క. లిక వైద్యశాలలుగా మార్చబడినవి. ఉచితముగ నందులను వలంటీరుల ద్వారా ప్రజల కొండకేయిచుచున్నారు.

వి. ఎన్. రైడు, వి. సి. ఎస్. గారు:— వీరు మొన్ననే ఇంగ్లాండులో వి. సి. ఎస్. పరీక్షలో గృహ్యురైరి. వీరు బొంబాయి రాజధానిలో నియమింపబడిరి. కాబట్టి వీరు పూనా నుండి వచ్చెదరు.

కరాచి పాఠశాలలు:— అక్కరు సింధుదేశమునకు ప్రత్యేకముగ డిప్యూటీని నియమించిన తేదీ ల గానుతు కరాచిలో 100 ముల్లా క్రొత్తపాఠశాలలు తెరువబడినవి. లోక జనపాఠశాలల విద్యార్థులక్రింద తెచ్చింపబడు నైకముకన్న ఈ పాఠశాలలో తక్కువ వ్యయము లగుచున్నది.

సింధు గావ్త్రమున విషజ్వరము:— విషజ్వరము త్వరగా హెచ్చుగా వ్యాపించుచున్నది. తంత్రివార్తా కా గ్యాలయము నోవి వారికి పలువురికి వ్యాధి సోకుటచే తంతివార్తల పని గూడ సరిగ జరుగుటలేదు. తనివారమునాకు 180 మంది చనిపోయిరి. అంతవరకు ఆవారమునకు మొత్తము 597 మంది చనిపోయిరి. కతకత్తగమున నావారమున 188 గరు చనిపోయిరి.

పూనానగరపాలక సంఘాధ్యక్షుడు:— ఎన్. సి. కె. అక్కరు గారు:— ఇదివరకు కేసరీ ప్రతికా సంపాదకులుగా నుండిన కెల్మరగారిని నగరపాలక సంఘాధ్యక్షులుగా నియోజించిరి. నియోజితసభ్యుని అధ్యక్షునిగా నియోజించుట కిదియే మొదటిసారి. నియమితసభ్యుల సంఖ్య మూడవగంతు కలదు. కీర్తిచేపుల గోక్షేగారు కొంత కాలము సంఘాధ్యక్షులుగా నుండిరి గాని అపుడు వారు నియమితసభ్యులుగ నే యుండిరి.

ఆక్టోబరు 19-వ తేదీని సొకమహమ్మదీయ పాసింజరు అంగడిపురపు బందిపోటుకేసులో సాక్షిగా నున్నట్లు తెలియుచున్నది. వై బందిపోటు టిరుారు రైలుస్టేషనుయొద్ద మిక్కిలి భయంకరముగ నుండెను. నోవ్యా హెడ్ కనిస్టేబులకు నొక హోమేజుమే సేసరు బ్రాహ్మణునకును గాయములు తగిలినట్లు తెలియుచున్నది. సేరస్థుడు ఒడలెరుగకుండ కృత్యములు చేయకజెలునందు చేయుటయెను. ప్రస్తుతము వానియొక్క బుద్ధి స్వస్థతలేనట్లు తెలియుచున్నది.

పురుక్కోట:— ఈ సంస్థానమున ప్రతిగ్రామమునకు గూడ ఈవ్యాధి వ్యాపించినది. పట్టణవైద్యశాలలో ప్రతి దినమును 800 మందికి ఔషధముల నిచ్చుచున్నారు. వైద్యశాలలో కీర్త్యుచికిత్స చేయుభాగమును మరియొక వైద్యశాలగ సేనర్చి అచటగూడ ఔషధముల నిచ్చుచున్నారు. ఒక ప్రత్యేకవైద్యుడు మందులను తీవికొని ప్రతియంతికిని వెళ్లుచున్నాడు. 19-వ తేదీని చాలమంది యువపాఠ్యాయులును 550 మంది విద్యార్థులును కళాశాలల రాజాలకపోయిరి. గానమంది వారియొక్క బలవరకును కళాశాల మూయుబడినది.

యావద్భాగత మితవాదిసభ:— ఈసభకు రాదలచిన వారికి ఆరోగ్యకరము లగు పేటలలో బసలు ఏర్పాటుచేయు బడును. పాశ్చాత్యపద్ధతిని భోజనాదులను కోరువారు దినము నకు రు 10 లును భారతీయపద్ధతిని కోరువారు రు 8 గు ఇవ్వవలెను. ఈనెల 31 వ తేదీని నవంబరు నెల 1-2-3 తేదీలను బసలు వైరీతిని ఏర్పరుపబడును. భారతీయ పద్ధతిని కోరువారు పరువులను తెచ్చుకొనవలెను. ఎంద రేరీతిభోజనమును కోరుదుకో రాష్ట్రీయ కార్యద్యులు శీఘ్రముగ నెరిగింప కోరబడిరి. “మాస్కను - బొంబాయి” అను చిరునామాకు తంతివార్తల నంపిన చేరును.

బర్మాబియ్యపు వర్తకులసంఘము:— ఈ నెల 21-వ తేదీని రంగూనులో సంఘ సమావేశము జరిగినది. బర్మాబియ్యపు వ్యాపారమును గుత్తగను దురుద్దేశముతో కొందరు చేసిన చెడుసలహాను బొంబాయి దొరతనమువా రామోపింతు నున్నారని బొంబాయి క్రానికలుప్రతికలో చదువుటలన చాల చింతగలిగినది. దొరతనమువా రిందులకు సమ్మతించుకూడదు. ఇది న్యాయ పథకుల నున్నది దీక్షలన వ్యాపారులకును ప్రజలకును గూడ నష్టముకలుగును. కాన ముందుగా మాతో నాలోచించక ఎట్టి విధానమునకును దొరతనమువా రనుతింప గూడదు. బీదలపట్ల నీసంఘమువారికి సామర్థూరి సంపూర్ణముగా కలదు. బియ్యమును కొన్నిస్థితులలో ఎగుమతిచేయుట బొంబాయి రేవులలో దిగుమతిచేసే పంపకముచేయుటయొక్క దొరతనము వారు కోరినపనులు చేయుట కీసంఘసభ్యులు చాలియున్నారు. అగు సభనాథు తీర్మానించి తీర్మానములను అధికారులకు తెలుపుటకు అధ్యక్షుడగు ఎ. బి. మెహతా (కాతాంకేని సంబంధ) గారి కనుమతి మొసంగిరి.

కత్తికోటకు దక్షిణమునను చెరువన్నరులో నిన్నరాత్రి (21-వ తేదీ) ఒక మోస్తాజాతి వర్తకునికి తియ్యాలాతి కూలివానికి ఒక కయ్యముకలిగెను. కూలివాడు దుకాణదారునిచే నావలకు దరుసుబడుటచే వాడు తోయి తన స్నేహితులను ముగ్గురిని తీసుకొని వచ్చెను. ఇంకొక సదృశ్యవశముచే వర్తకుని ఇరువురు బంధుగులుగూడ అంగడికి వచ్చిరి. వీరికిని కూలివారి స్నేహితులను కలిగిన జట్టిలో మొక తియ్యాలానికి కఠినమైన గాయములు కలిగియెను. మఱియొక ముగ్గురికీగూడ కఠినమైన గాయములు కలుగుటచే వారందరు ఆస్పత్రికి దీసుకపోయిరి. మోస్తాజు పారిపోయిరి కాని పోలీసు వారు వారిని వెదురుచున్నారు.

బొంబాయి జ్వరమున కొక ముగ్గురు నావధుడు:— 12 అవున్సుల స్కేల్లో అరపిడి కేసుమిరయాల ముక్కాచెక్కా గాకొట్టివేయవలెను. ఒక వెల్లుల్లిపాయను చిన్న చిన్నముక్కల క్రింద కొనివేయవలెను. దానిని అరగంబు చేపు మరగించవలెను. అట్లు మరుగుచుండగా రుచికి కొంత జటికబెల్లును చేర్చి 10 అవున్సులగురకు మరగించి వడపోయవలెను. దానిని జ్వర నూనెన కనబడిన వెంటనే తోజుట రెండుసార్లుగాని మూడు సార్లుగాని భోజనానంతరము విడిగా గాని పాలలో కలిపి గాని పుచ్చుకొనిన తప్పక గుణమిచ్చుచు. మోతాదు 1½ తేక 2 అవున్సుల కవయము. ఇదివర కేకవయమును పుచ్చుకొనిన వారి కందరికిని తప్పక గుణమిచ్చిన దని యొకరు మదరాసు టైముస్ పత్రికకు వ్రాసిరి.

మైసూరు శ్రీల ప్రభుత్వమువేళము:—గత శుక్రవార మునాడు మైసూరులో మహారాణి కళాశాలామందిరమున సమావేశము జరిగింది. 200 మంది సభ్యులు సభకు వచ్చిరి. చంద్ర శేఖరయ్యగారు సభి అధ్యక్షత వహించెను. శ్రీల సభ సంతక రమున కొక సాన్నియైన జరుగవలెను. బాలిక లున్నతవిద్య నభ్యసించుటకు బాల్యవివాహము లభ్యంతరముగ నున్నవి వివాహమైన వెంటనే బాలికలకు విద్యభ్యాసమునున్నది. కాన నీలచారములను తొలగింపవలెను. బాలికలకు బాలికలకు గూడ విద్యావశకములను కలిగించవలెను. బాలికలకు ప్రత్యేక విధానము నవ్వదాయకము. 12 తళ్లరములలో పు బాలికకు పట్టుమునుబడయునర్హత ఎట్లును కలుగజాలదు. శ్రాత్త్రోత్తరవిధానములను ముందు బాలికలకు వర్తింపజేసి పరిక్షింపవలెను. శ్రీలవిద్యనూడ పురుషు విద్య వలననే సర్వసమగ్రముగ నుండవలెనని యుక్తియున్నది. ఏ గారుపూడించిరి. తో. ముప్పయ్య బి. ఏ. గారీత్యమునను వదిలిరి. ఆంధ్రభాషలో విద్యనేర్పబడుట అవసరమనిరి. ఉన్నతవిద్య బాలికలకు బాలికలకిన్నిట సమానముగా నుండవలెనని తీర్మానింపబడినది. వివాహవయము శ్రీలకు పాచ్చిం పబడరలెనని అధ్యక్షురాలు నుడివెను. కన్యలకు వయసుమీరిన వారికిచ్చి పెండ్లిచేయుట యహాపాతకము గాన ధనమున కాళిపడి ఎవరు నట్టివివాహముల కంగీకరింపరాదని రంగమృగారు చెప్పిరి. యువకులకు పెండ్లిండ్లుచేయవచ్చునని హిందూశాస్త్రము అంగీకరించుచున్నవని మొకోబరావు సలిగారు నడిచిరి. అన్ని విషయములలోను శ్రీలు విద్యావతులుగా నుండవలెనని అధ్యక్షురాలు నుడివెను.

నోటీసు.

ప్రాద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
అసలు వ్యాజ్యము పెంబు, 458/1917
వాది:—గంజకుంట వెంకట నారాయణపు
ప్రతివాదులు:—
1 మర్రి ఆరకరావున గౌడు (చనిపోయెను)
2 సబ్బర్బ భాగవతుల్లా
3 కిరణప్ప (మొదటి ప్రతివాది సహోదరుడు)
భాగము పంచుకొనలేదు
అందఱును రైచూరు జిల్లా మన్సిల్లో కాపురమున్నారు.
వాది ప్రతివాదులనుండి గూడజేపివాదము బాకీయు
117-0-0 రాయల్కోటకు గూడజేపియున్నాడు. ఈవాదా
25-10-1918 లకు వాయుగా జేయబడినది. ప్రతివాదులు స్వత
హాగా గాని క్షిణిపల్లనాది పోలీసు కానియెడల ఎప్పుడూ
డిక్రిచేయవలెను. (1847)
సి. యస్. నరసింహాచారి.
ప్రాద్దుటూరు 21-10-18. వాదనకీలు.

నికవార్తలు

పనినేర్చుకొనే బాలురయొక్క పరీక్ష:— ఇన్ ఫుయంబాజ్యముచే నై నరహరింపబడిన బాలురయొక్క పరీక్ష అక్టోబరు 26 వ తేదీన జరుగుటకు బడులు వసంబరు 80 వ తేదీ కనివారమున జరుగవలెను.

వచ్చుచున్న కాలేజీ ధర్మకర్తలు:—రిజిస్టరుచే యబడినవారియొక్క యెన్నిక ఈ నెల 19వ తేదీన జరిగెను. కె. సి. డి. జేశుచాచాయ్య సి. పి. రామస్వామయ్యగారి ప్లానే నియమింపబడిరి. అయ్యయ్యగారు పెంబెంబరు 7-వ తేదీన కేసు వదలిన వదలివెట్టిరి.

బాలీయ కళాశాలలు:—ప్రకృతిము వివజ్వరము నగరమున హెచ్చుగా నున్నందున వసంబరు నెల 4-వ తేదీ వరకు బాలీయవిశ్వవిద్యాలయమువారి యాజమాన్యమున నున్న వ్యవసాయ, బోధనాధ్యన, వాణిజ్యకలాపాలు, లేనాముపేట బాలీయ ఉన్నత విద్యాలయము, నగరమున పలువోట్లనున్న బాలీయ విద్యాలయములు మూసివేయబడినవని తెలియుచున్నది. మదనపల్లె
మదనపల్లెయందు జ్వరములు మెండుగా నుండుటచేత ఈ యంటుజ్వరములవలన బాధలు కొంతవరకు తగ్గించుటకై బాలీయకళాశాల మదనపల్లె బోర్డువైస్మాన్లు ఈ నెల కడపటివరకు మూయబడినది.

ఆయుర్వేదపు బహిరంగసభ :— చెన్నపురినగరవాసులయొక్క బహిరంగసభ విజ్ఞాపియ పబ్లికేషన్లవలన 28-వ తేదీ బుధవారము 5-80 గంటలకు యీ క్రింద కను బలచియుండు సమాచారమును చర్చించెదరు. స్థలసంబంధమై నట్టియు గాజ్యాంగ సంబంధమైనట్టియు తీర్పులను ఆలోచించుటకును, ఆయుర్వేద యువానివిధములు చర్చించుటయును జరుగును. దివాన్ బహదూరు కె. కృష్ణస్వామిరావు సి. బి. గారు ఆగ్రానవాధి పత్రము వహించెదరు. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, బీజెంటుగారు ఎ. సి. పార్థసారథివారు డు గారు డి. గోపాలాచార్యులు గారు డాక్టరు లక్ష్మీవతి మొదలయినవారు మాట్లాడుదురు. దయచేయ అందుకును ప్రార్థింతులు.

నొక మరణము:—ఎచ్. ఎచ్. శేలు వవాలు గూలమ్ ఫూన్ బాన్ బహదూరుగారి కుమార్తె గలించిన తరువాత కర్నాటక కుటుంబమునకు చాల నష్టము సంభవించెను. కర్నాటకపు ఆఖరి వవాలునకు 68 సం॥ వయస్సు. యీమె తన ఆల్బుడెక యను. ఎ. కె. ఆక్ థాల్ వెల్లూరు పోలీసు డిప్యూటీ నూపంబెంబెంటుగారి యింటియొద్ద చాల కాలమువరకు జబ్బుచే పడియుండి 17 వ తేదీ గురువారమున కాలము చేసెను. ఆమెయొక్క కశేబరపుపెట్టెను చెన్నపురి కి తేబడగా కర్నాటక కుటుంబమువారు ఆనేకులు వచ్చిరి. ఆదినము 11 గంటలకు ఆమె తిరునళ్ళిక్కడిగిందు పెద్దమాన్యునందు మిక్కిలి ఘనముగా స్థాపింపబడెను. వీరి కుటుంబమునకు కలిగిన కష్టమునకు మేము మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాము.

శ్రీ దత్తవంశి వర్ధంతి:—అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహా మండలివారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. నిఖిలభారతాయుర్వేద మహా మండలివారిచే నాహూతమైన సభలో శ్రీదత్తవంశివంశ ధరతఖండమున పెల్లెడల సుబ్బుటకును ఆశ్వయుజ కృష్ణత్రయోదశినాడు నిఖిల భారతాయుర్వేద నిధి కై యింటింటి ధన్యంతరి భిక్ష సేయుటకును వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యులవారు వ్రాసిన విశేష వ్యాస మంగీకరించబడినది. ఆ వ్యాసమును ధరతఖండమందలి ప్రధానభావలలోనికి పరివర్తము చేయించి ఆయుర్వేదాభిమానుల కన్ని తావులకు పంపుటకు నిర్ణయింపబడెను. ధన్యంతరి భిక్షకై చెన్నపురి 20 భాగములుగా విభాగించి, ఒకటికొకటి యొక్క యూనియను కొందరు స్వేచ్ఛా సేవకులకు వొసంగబడినది. ఈ యాద్యమును నిర్వహించుగ సాగుటకై దేశాభిమానులందరు తోడ్పడ ప్రార్థింతులు. ఆయా తావుల నగరములలోని ధన్యంతరి భిక్షాహువయినధనము. “ఆయుర్వేద మహామండలి కోశాధ్యక్షుడు” ఆయుర్వేద కళాశాల “కేంద్రంబాస్తు చెన్నపురి” అను విలాసమునకు పంపుదురు గాక.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము వైద్యపరీక్షలు

ఎం. బి. డి ఎస్. మొదటిసంవత్సరము 2, 5, 7, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 84
ఎల్. ఎం. ఎస్. మొదటిసంవత్సరము పరీక్షలో నెగ్గినట్లు పరీక్షింపబడినవారు. 1, 3, 4, 9, 10, 21, 25.
ఎం. డి. డి. ఎస్. రెండవ సంవత్సరము: 37, 40, 41, 43, 44, 48, 49, 51, 53, 57, 58, 59.
ఎల్. ఎం. ఎస్. రెండవసంవత్సరము. పరీక్షలో నెగ్గినట్లు పరీక్షింప బడినవారు. 38, 39, 52, 54, 55, 56
ఎల్. ఎం. ఎస్. రెండవసంవత్సరము 62, 63.

తిరువూరునందు డాక్టరు వరదరాజుగారు వాయుడుగారి కుటుంబము యిన్ ఫుయంబాజ్యముచే చాలపీడింపబడునట్లు తెలియుచున్నది. వాయుడుగారి యొక సహోదరియు సహోదరయొక్క 17 సం॥ వయస్సుగల కుమారుడును, 12, 28 తేదీలను కాలము చేసిరి. వాయుడుగారి బానిసరదీగారు, రెండవ కుమార్తెయు జ్వరముచే బాధపడుచున్నారు. వాయుడుగారి కూడను జ్వరము కొంచె మాత్రముయినది. వాయుడుగారు కేసు పొడుగింపుకు వాయుచా కొరలేను. వీరికేసు 25-వ తేదీ మధురముందు విచారణ చేయబడును. వాయుడుగారు 28-వ తేదీన మధుర పెట్టుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

వాతావరణ సత్య

1918 సం॥ అక్టోబరు 22-వ తేదీ మంగళవారము.

వాతావరణ సత్యములు	మీ సున్నత అల్టిమీటర్ 24 గంటలలో	మీ సున్నత అల్టిమీటర్ 24 గంటలలో	మీ సున్నత అల్టిమీటర్ 24 గంటలలో	మీ సున్నత అల్టిమీటర్ 24 గంటలలో	మీ సున్నత అల్టిమీటర్ 24 గంటలలో
గోపాలపూరు	91.8	68.8	...	80.70	37.61
వాల్తేరు	86.9	73.4	...	18.42	29.71
కాకినాడ	88.0	72.5	...	22.84	29.00
బందరు	86.4	73.7	0.80	28.42	30.58
గుంటూరు	92.2	77.0	...	19.87	28.30
నెల్లూరు	93.1	78.0	0.04	8.71	18.87
పుచ్చాను	93.2	77.1	0.11	14.67	24.20
మైదరాబాదు	90.3	65.5	...	17.61	28.78
అనంతపురము	94.2	75.9	...	12.78	20.75
బళ్లారి	94.8	71.5	...	10.75	16.62
కర్నూలు	93.5	73.8	...	18.05	28.52
కడప	95.8	77.1	0.06	12.68	24.55
తెంగుకూరు	87.3	66.0	0.59	22.78	29.76
నెల్లూరు	94.2	78.6	0.10	16.61	20.04
కేలము	93.8	72.8	0.08	15.43	32.14
కోయంబుత్తూరు	90.0	71.5	0.10	9.62	14.21

దీప్తికల్పమునం నొక మోస్తాజును బంగారాభారతపు మూర్తుభాగమునందు కొద్దిగను వాచాభాగము హెచ్చుచున్నది. విన్నను తెలిపియుండిన యభిర్భి నిలువలేదు. ప్రస్తుతపు వాయువ్యాప్తి దక్షిణమునందు తూర్పు వర్షమునకు ప్రతికూలముగ నున్నది. ఉత్తరవాయవ్యమునకు అందమాను దీప్తిలప్రాంతమునందలి సముద్రమునందు వాయువునీరుచున్నది. రాజధాని దక్షిణభాగమునందు వాయువు ఈశాన్యమునకు వీరుచున్నది. కాని వాయు గతి అతి మందముగనే కలదు. చెన్నపురి తీరమునందు వాయువు ప్రసరించినది. ఋతుపవనము చాల దుర్బలముగ నున్నది. రాజధానియందు మొత్తమునాద మధ్యమోన్మత్తి తిక్కున. అందలి మార్పులు క్రమముగ లేదు. సర్కారులందు గాత్ర తేడియు, పగటి తేడియు మామూలు కంటె తక్కువగ నున్నది. తక్కినవోట్ల అధికముగ నున్నది. వాయువునందు ఆర్ద్రత యెక్కువగ నున్నది. దక్షిణమునందు మబ్బులు పాచ్చినవి. ఉత్తరమునందు మబ్బులుపోయి ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. దక్షిణాదిని వర్షము పడినది. దక్షిణ భాగపు చివరను వర్షము పడవచ్చును. రాజధానియందు చాల వోట్ల చక్కనియెండ కాయుచున్నది.
ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Central Powers

President Wilson's Reply.

Opinion in America.

LONDON, October 20. NEW YORK.—News papers and politicians warmly approve of President Wilson's reply to Austria-Hungary. Mr. Hitchcock, Chairman of the Senate, Foreign Relations Committee, declares that it voices the highest expectations not only of the American people but also of the representatives of the oppressed nationalities of Austria-Hungary.

Denmark's Proposal to Germany.

LONDON, October 20. AMSTERDAM.—It appears that Denmark has sent a note to Germany, proposing that Article 5 of the treaty of 1864, providing for a plebiscite in Schleswig to discover whether the inhabitants prefer allegiance to Germany or to Denmark, should now be carried out.

Alms Resolute Regarding Peace.

LONDON, October 21. Papers anticipate that German reply will show a distinct hardening compared with what it was expected to be a few days ago. They believe that the delay in reply is due to the struggle of the supporters of militarism to restrain their ascendancy in which they were successful and emphasize that the enemy is much mistaken if he thinks that the allied people have been weakened by peace talk. On the contrary, they are more resolute than ever and will tolerate no compromise. In this connection, President Wilson's crushing reply to Austria which is described as a deathblow to the dual monarchy is held up as a warning to Germany of the danger she incurs if she delays in accepting terms now offered.

Entire Disunion from Austria.

LONDON, October 20. A telegram from Budapest says:—In the Lower House of the Hungarian diet, Count Karolyi moved a resolution demanding economic, military, foreign and political disunion of Hungary from Austria.

Southern Slavs' Determination.

LONDON, October 21. Reuter learns that the meeting of the southern Slav Committee in London, representing seven million people in Austria-Hungary, rejected Emperor Karl's manifesto of the 16th and emphasised its determination to sever every tie with the Hapsburgs.

Great Britain

President, Divorce Division.

LONDON, October 14. Lord Justice Pickford has been appointed President of the Divorce Division.

Importation of Rubber.

LONDON, October 14. The United States War Trade Board on the 10th authorised the issue of licenses for the importation of not more than twenty-five thousand tons of crude rubber from overseas, licenses to be allocated so as to enable one quarter of this total to be brought from Central America and South America.

Rev. Mr. Hardy V. C.

LONDON, October 20. The Reverend Mr. Hardy, Chaplain, has died of wounds.

Mr. Justice Neville.

LONDON, October 14th.—The death is announced of the Hon'ble Mr. Justice Neville.

Ireland

Conscription in Ireland.

Failure of Government.

Lord French's Resignation Expected.

LONDON, October 20.—5.25 A.M. Lord French has arrived in London. His visit immediately following the failure of the Government to enforce conscription in Ireland is interpreted as meaning that he intends to resign unless a satisfactory arrangement is reached. The "Times" Dublin correspondent states that Lord French will soon resign if he has not already done so.

America

Fourth Liberty Loan.

LONDON, October 21. WASHINGTON.—Three weeks of Fourth Liberty Loan Campaign have closed. Banks are flooded with subscriptions. It is estimated that twenty million individuals have subscribed.

Russia

Cossacks Demanded to be Sent to Ukraine.

LONDON, October 21. STOCKHOLM.—A message from Petrograd states that Ukrainian Premier has asked Kieff Commander to send

the Cossacks to Ukraine as he fears disturbance in the event of German evacuation. The Prefect of Odessa in a proclamation threatens merciless suppression of rising based on expectation of departure of the Austrian garrison.

Western Front

Pursuit of Enemy Continues.

Considerable Booty Captured.

LONDON, October 21.—2 A.M. Last night's Belgian communiqué says:—We continued our pursuit of the enemy hustling his rearguards. Our Cavalry frequently charged machine-guns capturing prisoners, guns and machine-guns. Towards the north, the cavalry is advancing along the Dutch frontier. Southwards we have over twenty kilometers eastward of Bruges and are liberating numerous villages. We are crossing the line Moerkers Maldegem-Ursel-Aelre. Considerable booty has been captured including numerous undamaged coastal guns and long range guns which bombarded Dunkirk.

French Position Extended.

London, October 21.—2 A.M. Last night's French communiqué said:—We extended our positions between the Oise and the Serre and crossed Chantreux brook eastward of Verneuil. We obtained a footing on the ridges west of Grandpuy, maintaining our gains in spite of violent counter-attacks. We have reached the outskirts of Perron east of Vouziers and have made progress in the region of Handeven and Falaize capturing twenty guns.

Evacuation Conditions Unacceptable.

LONDON, October 20. A telegram from Berlin forecasts that the German reply to President Wilson will assert that Mr. Wilson's note takes account only of Entente aspirations and contains unacceptable conditions for evacuation which, therefore, is not fit for discussion. Germany, however, is ready to find a basis for further discussion.

American Pressure Continues.

LONDON, October 21.—4 A.M. Last night's American communiqué says:—We continue our pressure west of the Meuse. There has been heavy artillery and machine gun fire on the entire front north of Verdun. Severe enemy counter-attacks were repulsed. Heavy fighting north of Verdun during the past week has drawn a constantly increasing number of German divisions from the rest of the front. They are desperately resisting our strong attacks in order to secure a retreat for the German army whose position is compromised by attacks from the west and south.

Enemy Opposition Overcome.

LONDON, October 20.—11.20 P.M. In to-night's communiqué F. M. Sir Douglas Haig says:—In this morning's attack the British forced the passage of the Selle river between Le Cateau and Denain. Having captured the villages in the river valley and driven the enemy from Solennes, we fought up the slopes eastward of the Selle and established ourselves on the high ground overlooking the Harpigny valley. We encountered strong opposition especially at Solennes and St. Python. We overcame this opposition after hard fighting and repulsed a number of counter-attacks. This operation was carried out in heavy rain. We took two thousand prisoners and some guns. Our advanced troops are within two miles of Tournai and are in contact with the enemy eastward of the general line of Denain-Bois des Cluses-Landais-Marquain.

Valuable Advance in Belgium.

London, October 20. Reuter learns that to-day's British attack resulted in the recapture of Solennes and a mile's advance eastwards of the river Selle on a front of ten miles. Valuable advance was made to-day in Belgium. The line resting on the Dutch frontier now runs straight down to Aelre and thence to Lottenhulle Vynckt Gramme and Oessegem to the Lys canal, north of Ouden.

Germans Admit Allies' Success.

LONDON, October 20. A wireless German communiqué says:—We evacuated Bruges and Courtrai. The enemy on both sides of Vouziers has established himself on the east bank of the Aisne.

Allied Offensive Warfare.

LONDON, October 21. A despatch from Marshal Haig, dated July 20th, covering operations since first week of December last is published: The chief interest lies in Marshal Haig's account of the German offensive on March 21st. Marshal Haig begins by emphasising that the difficulties created by transition from an offensive to a defensive policy necessitated by the collapse of Russia were accentuated by the reorganisation of the British divisions from a Thirteen Battalion to a Ten Battalion basis and by the extension of the British front to Barisis. Meanwhile large reserves which the enemy was able to create by transferring numerous divisions from the east enabled him to carry out extensive training with units compared to establishment. The Intelligence Department on March 19th reported that the enemy would probably attack on Arras. St. Quentin front on March 20th or 21st. The British dispositions to meet the expected offensive were as complete as time and troops available could make them. Coughs Fifth army then held a forty-two-mile front from just south of Barisis to Gouzeaucourt. A number of divisions in line only allowed an average of one division to 6750 yards of front. General Byng's third Army held twenty-seven mile front from north of Gouzeaucourt to south of Gavrelle. The average length of the front held by each division being about 4700 yards. Altogether at least sixty-four German divisions participated in the operations on March 21st, a number considerably exceeding total forces composing the entire British army in France. The total British force on original battlefront on the morning of March 21st was twenty-nine infantry divisions and three cavalry divisions of which nineteen infantry divisions were in line.

British Troops Progress.

LONDON, October 21. Reuter's correspondent at British Headquarters wiring last night says:—Attack of first and third British armies, northeast of Le Cateau launched in wet weather and over heavy and slippery ground is progressing favourably. Fires broke out afresh in Douai yesterday and were extinguished by the troops. German airmen are heavily bombing the captured towns. The enemy is conducting his retreat skilfully. He has managed covering troops athwart the flanks of certain routes whereby his main forces are retiring. His resistance is the strongest south of Douai where the pressure of three British armies co-operating with the French has imminent strategic possibilities.

Heavy German Loss and Retreat.

LONDON, October 21.—7.55 A.M. Last night's British communiqué says:—German were forced to withdraw on the whole front. The Belgians are established along Deyze-Eclou canal and their left is resting on the Dutch frontier. They have occupied Knesselare Aelre Adegem Bellam and Ursel. The French, despite floods caused by the Germans, have crossed Lys and established bridgeheads. The second British army, despite strong resistance and broken communications, has crossed Lys on its whole front. Its right has reached the outskirts of Peck. The British have captured 630 prisoners and 169 guns since October 14th.

British Nearing St. Amand.

LONDON, October 21.—2.15 P.M. A British communiqué says:—Sunday's prisoners northward of Le Cateau exceed three thousand. The enemy positions along Selle are of great natural strength and are held resolutely. The English, Scottish and Welsh divisions launched an attack this morning at two o'clock in unfavourable weather. Continuous rain rendered the advance extremely difficult and fighting was heavy all day, the enemy offering strong resistance in villages and along railway. In overcoming this resistance great assistance was rendered at certain points by tanks which crossed the flooded river at an early hour. As soon as the Aisne river was secured a number of bridges were rapidly constructed under heavy fire from hostile artillery and machine-guns enabling our guns closely to follow the infantry and effectively support them at short range. Local operations cleared up certain points where enemy was still resisting in the evening and counter-attack from the direction of Romeries was beaten off with heavy loss. Our advanced troops northward of Penain continue to advance in contact with the enemy and are nearing St. Amand and line of Scheldt northward of Tournai.

French Successes.

LONDON, October 21. The latest reliable news is that evidence seems to show that the enemy will try to hold the line of "Derivation" canal from the Dutch frontier to the Lys, at Pevagem, then line of the Scheldt, Forêt De Raimies, and Hunting line. The British second army has reached the Scheldt, northwest of Tournai and is approaching Forêt De Raimies. The French have captured the bridgehead over Derivation canal at Nevelle and one over the Lys at Gramme.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Burma

Burma Rice Merchant's Association.

Rangoon, October 21. At an urgent meeting this afternoon of the Burma Rice merchants Association the following resolutions were passed:—That the Burma Rice Merchant's Association composed as it is of almost all rice traders, dealing between Burma and Bombay, has learned with alarm from an article appearing in the "Bombay Chronicle" of the 12th October that interested parties have submitted to the Bombay Government in the garb of public benefit, a scheme to monopolise the rice trade and according to a statement by the assistant Commissioner the Government are sympathetically considering it. (2) That the association strongly condemns any such proposal to monopolise the rice trade and records its firm conviction that it is not only unfair to established traders but is also prejudicial to public interest. That this Association respectfully but firmly urges upon the Government to consult it in any scheme that may be proposed before sanctioning. That this Association records deep and sincere sympathy with the poorer classes and humbly offers the whole of the machinery of its members in respect of buying and shipping in Burma and landing and distributing in Bombay as the Government may be pleased to require. That the Association authorises its president Mr. A. B. Maita of Messrs Tata Sons and Company to forward copies of these resolutions to the proper places.

Central Provinces

Influenza in Nagpur.

Schools and Courts Closed.

NAGPUR, October 21. In spite of the vigorous efforts of the Health Department and other private medical agencies, the influenza epidemic does not show any signs of decrease. The mortality has gone up to 140. All colleges, schools and civil courts have been closed for a fortnight. Some primary schools are used for patients. Road dispensaries have been opened and medicine is supplied to the poor free of charges through volunteers.

South India

Influenza in Pudukotah.

Schools Closed.

PUDUKOTAH, October 20.

There is not a village in the State that is not affected by influenza. The Town Hospital is attending to more than 300 cases daily. The surgical branch of the hospital has been drafted into the dispensing branch. A special Sub-Assistant Surgeon goes round the town with stock mixtures. Three teachers of the 6th Form of the Raja's College and a number of teachers of the other classes and about 250 students could not attend school yesterday. Consequently the College has again been closed for a week.

First Mysore Ladies Conference.

MYSORE, October 20.

About 200 ladies were present at the first Mysore Ladies Conference held on Friday last in the Maharani's College Hall Mysore, under the presidency of Mrs. Chandrasekara Iyer. Mrs. Chandrasekara Iyer in her presidential speech emphasised the necessity for the education of women and of holding ladies conferences at least once a year to discuss their views on questions affecting women. Mrs. Rukmaniamma B.A., moved a resolution stating that the great obstacle to higher education of women is the custom of early marriage necessitated that withdrawal of girls at an early age from schools. This custom should be abolished and girls given the same opportunities of education and development as boys. The proposal to educate girls under separate curricula from boys would lead to disastrous results as a girl under 12 could not be fitted for the degree under any scheme of education. Any new experiments should be first tried in the case of boys and not of girls. The speaker urged that women's education should be as comprehensive as man's and that there should be no deterioration.

Mrs. K. Subbamma, B.A., seconded the proposition and said education in English was necessary to give women a broad outlook and urged that their curricula of studies should not in any way be inferior to that of boys. It was unanimously resolved that higher education of girls should be on the same lines as that of boys.

The president explained that the system of early marriages prevented the higher education of women and was a great hindrance to national uplift. She urged that the marriage age of girls be raised.

Mrs. Rangamma supporting the resolution urged that the system of marrying young girls to elderly husbands was a cruel one and that no mother should consent to such an arrangement out of regard to the wealth of the bridegroom.

Mrs. Venkoba Rao explained that the Hindu Shastras were entirely in favour of marriage of adolescent ladies and that the present custom was unshastraic.

The President in summing up laid stress on the necessity of educated women in all walks of life and urged that the resolutions passed by the conference should be well pondered over and acted upon by the members.

Sind

Influenza in Sind.

KARACHI, October 21.

Influenza is increasing rapidly throughout Sind at Hyderabad. Telegraphic service is delayed by the sickness of the staff. Saturday mortality from influenza in Karachi was 130 making the total 597 for the week. The total from all causes in corresponding week last year was 138.

Bombay

Kathiawar Recruit Lines.

BOMBAY, October 21.

His Highness the Maharajah of Jamnagar has offered fifty thousand rupees towards the cost of providing further lines for the special company of recruits raised in Kathiawar.

Cotton Control Bill.

At the meeting of the Bombay Legislative Council to be held on the 6th proximo a Bill to provide for the control of dealings in cotton in this Presidency will be read for the first time.

High Court Judge Retires.

Sir Frank Beaman sat for the last time on the Bench of the Bombay High Court. After the work of the day was disposed of, valedictory speeches were made by the Advocate General on behalf of the Bar and by His Lordship.

Women's Branch Depot.

Mrs. Palmer, wife of the Bishop of Bombay, has undertaken the management of the Women's Branch Depot, Bombay, Mrs. Orr having gone for a month on holiday.

Obituary.

Deaths are reported of the Thakore Sahib of Lathi and of Kumar Shree Dipinbji, the heir apparent of Dhrol State. Both Thakore Sahib and Kumar had an attack of the current type of influenza fever to which they succumbed.

News has come by cable that Mr. Ahmed Mahomed Muchalia, a leader of the Indian community in South Africa, has died. He was for a number of years President of the British Indian Association of Transvaal.

Poona Municipality.

Mr. N. C. Kelkar Elected Chairman.

At the recent triennial elections of the office bearers of the Poona Municipality, Mr. N. C. Kelkar formerly editor of the "Kesari" has been unanimously elected to be the Chairman. This is the first time in Poona when an elected member has been elected chairman of the Municipality. The numerical strength of the nominated members is one third of the whole. It may be interesting to know that the late Mr. G. K. Gokhale who was for some time president of the Poona Municipality was also a nominated member.

Forthcoming Moderate Congress.

Suitable Arrangements Made.

BOMBAY, October 22.

Re the All-India Conference of the moderate party a communiqué says:—Suitable arrangements have been made for comfortable accommodation in healthy localities for the members intending to attend the Conference from different provinces. Charges fixed by the Executive Committee are as follows:—(a) Rs. 10 per day for a member requiring hotel accommodation in the English style, (b) Rs. 3 per day for a member living in Indian style. Accommodation as aforesaid will be available from 31st October to 3rd November both days inclusive. Members living in Indian style are requested to bring with them their own bedding. The organising secretaries in various provinces are requested to wire information as early as possible as to how many will require hotel accommodation in English style and how many in Indian style. Telegrams should be sent to the following registered address "Moncon, Bombay."

Latest Telegrams.

(o)

(REUTER)

(Un-corrected.)

LONDON, October 21.

AMSTERDAM.—A telegram from Budapest says:—The Emperor will shortly announce complete economic independence of Hungary who will have her own army diplomatic service etc. The dynastic union with Austria will continue.

LONDON, October 21.

A Belgian official statement says:—Germany's bill in Belgium totals 38,42,000,000 sterling including two hundred millions for damage up to December 1915, hundred and four millions two hundred thousand for evacuations and eight millions for raw material and machinery taken by Germans up to January 1915. But not including materials destroyed or requisitions since January 1915 which are estimated at several hundred millions.

London, October 21.

In the House of Lord Sydenham asked whether Mrs. Besant statement was correct that she was permitted to see and discuss early draft of report by Viceroy and Mr. Montague. Lord Islington replied that Mr. Montague had not afforded Mrs. Besant an opportunity of seeing the draft.

London, October 21.

General Allenby in a telegram says:—That the Armenian contingent in Palestine fought brilliantly and had an important share in victory.

LONDON, October 15.

Indian editors to day were guests of ministry of information. They were taken a flight in an aeroplane over Metropolis ascending three thousand feet and were much impressed by experience. They later visited house of Lords and were entertained to supper by institute of journalists.

(ASSOCIATED PRESS.)

BOMBAY, October 22.

At the fourth session of the Baroda Legislative Assembly the Dewan after reviewing the salient features of the current year and the quota furnished by state towards war purposes, made a reference to the grant of ten lakhs of rupees made by His Highness from his private purse to help his subjects at the present crisis caused by the scarcity of food stuffs and high prices of other necessities of life.

Death is announced of the chief of Manavadar who fell a victim to influenza.

At the Bombay Municipal Corporation meeting yesterday a somewhat lengthy proposition moved by Dr. N. H. E. Sukhia, regarding influenza epidemic, was thrown out, and the following amendment moved by the Hon'ble C. V. Moha was passed that the President be requested to approach the Government with a request that they will be so good as to appoint a committee of scientific and medical men to enquire into the nature and causes of the recent influenza epidemic and to suggest remedies with special reference to the conditions prevailing in the city of Bombay and to inform them that the Corporation will be glad to co-operate.

గోవావజిల్లా రానుచుండవురమునండి మాన్యుక్టు విలేజుకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. గోవావజిల్లా గ్రామ మండల్ కాంటిబిల్. యాసంవత్సరము డిసెంబరు నెల 18, 14 తేదీను రానుచుండవురమునండి ఇచ్చటి నెట్లం దరును సమావేశము స్థిరపరచి. డిసెంబరు నెల 12 తేదీ దిల్లీ ద్వారా నెలవుదిన పగుటచే ప్రతిపాతకాలయందుగా బాలరయాటలతోను, మిటింగులతోను అదిన ముత్తాహుతో జరిపవలసి యున్నది. అంగులన ఆ ర న మన శే బయలుదేరి పోటీదారు మరునటి దినమునకు రానుచుండవురము రాజగుట కను దుర్లభము. తుని, పితాపురం, రాజోలు మొదలైన మారపు గ్రామములనుండి రాజగుట మిక్కిలి యసంభవము. ఒకవేళ రాజులిగినను, వెనుకటిదినముతెయ్య ఆటలచేతను, ప్రయాణములచేతను ప్రయాసపడి యందుగాన అదినమున వా రెట్టి యాటలను ఆడవలరు. కాబట్టి వైతేదీలు మాన్యుక్టున యందునని తెలిసికొన ప్రార్థించు.

ఇచ్చటి తాలూకానుమాస్తా యొనరు సాయంత్రము 7 గంటలవేళ రోడ్డుప్రక్కను ఉన్న బోడెగట్టున యాటెరుపు పక్కను బహిర్భూమికి కూర్చుని యుండగా యాగ్రామపురు మాను జోషి దొంగగారు ఆవైపునుండి వచ్చుచు రోడ్డుమీద నెట్లంక గ్రాయటిన యెడవుగా నీవు బుద్ధితేదా అని దువ్వుటకు చెయ్యియై త్తగా కొడతారని జడిసి రోడ్డుమీదకు నచ్చు సరికి గట్టితెనకాయ కొట్టికట్టు 328 నెట్ల సప్రకారం ఇచ్చటి సబుమేజిస్ట్రేటుగారు కాస్త దాఖలు కాబడినది. నీకు క్రిస్తవులు, పోయిన ఏడు ఎనిమిది సంవత్సరములనుండి వైరు మాను పదవిని జూచుచున్నాడు. కేసు ఈనెల 21-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడి సమముల జారి అయియున్నది.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

గుంటూరుజిల్లా తెనాలితాలూకా అన్యురలూ గ్రామ మన గ్రామసంఘమువారు కొన శేషగిరిరావుగారి యా మాన్యుక్టు క్రింద 16-వ నెది సాయంత్రము నీటి తీరువన కుద్దిచేయనూడ దనియు ప్రాతపథకులవలననే రయకు బహు అప్పులపాలగుచున్నదనియు నను తీర్మానము ఇమ్మారుమం గ్రామసములకు సభచే సంగీకరించబడినది.

హిందీపురమునండి వైశ్యు లాక డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—శ్రీరామ వేంకట సుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు 12 వ తేదీ స్థిరవారము ప్రాతఃకాలవేళ పరమపదము చెందినని వ్రాయుటకు మిక్కిలి చింతించుచున్నాడు. శ్రీరామ వేంకట సుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు చిన్న నయిన్నానండే, గలించిరి. వారిజ్ఞాపకార్థము స్మరణచిమ్మము నేర్పరుచుటకు ఆర్యవైశ్యులు పని చేయవలయును.

కాకినాడనుండి ఒకరిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—దసరా పండువుల సందర్భమున విజయదశమికోసం కాకినాడ కాపు రిస్తులు ఉదాసస్వభావులు అగు భావుబహద్రుల వైందా వేంకటవలపతిగారు నుమారు 1000 నుండి బీదలకు వస్తుదాన ముచేసి ఘనత చెందినారు. నీరు ఈ ప్రకారము ఇదివరకు 7.8 సంవత్సరముల నుండి పోలివిజయదశమికి వస్తుదానము చేయుచున్నాడు. ఈ కరువుదినములలో కూడ బట్టలభరిను అమితముగ నున్నప్పటికి తాము వెనుకంజవేయక మామూలు కన్న నెట్లకుడుగ బట్టలను పంచివెట్టిరి. ఇతేకాక నీరు గాగ్రమునునకు శిరోభూషణమునలె అనేకధర్మకార్యములు చేయుచు మిక్కిలి ఘనత చూపించుచున్నాడు.

కొత్తపల్లి నరసింహముగారి డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—బొంబాయియందును మదరాసునందును ఇంకను పలువిధములగు స్థలములయందును ఇకెల్లూయింజా న్యూమోనియా అను ఘోరవ్యాధిబహుమందిని యనుభవించి పంపుచున్నది. నీనిలక్షణములు ఆంగ్లేయ వైద్యులు నిరూపించియున్నారు. ఆలక్షణములు కనిపెట్టి ఆయుర్వేదములో ఇకెల్లూయింజా యేజాతి జ్వరములో లేరునో న్యూమోనియా యేజాతిజ్వరములో చేరునో వారి లక్షణములతోలిగిన దృష్టాంతములతో, చికిత్సలను వార్తా ప్రతికలయందు ప్రకటింపవలసి యున్నది. పండిత గోపాలాచార్యులుగారికింట్టి భిషగ్రత్ని ములాంధర్యము దీనినిగురించి ఆయుర్వేదచికిత్సలు ప్రకటింపకపోవుట మిక్కిలి విచారకరము.

తిరుపతినుండి విలేజుకు లాకరిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కె కృష్ణమాచార్యులుగారు నానభివల్ చేర్చుకగా నేకగ్రీన ముగా నెన్నుకొనబడుటజేసి ముప్పది సంవత్సరములుగా రేటుపేయరు సంపాదించిన స్వాతంత్ర్యము నెరవేరినది మాపు గమున మాభ్యుదయ మంచుమరికీకాటవ లండనలెను ఇంతక రకు కొన్ని పేరులలో నొక్కొక్క ప్రక్క కొంచెము కొంచెము కట్టించుటవల్ల నేపీటిలోను పనిపూర్తికాయున్నది. ఇట్లు చేయుటవలన సౌకర్య మెక్కువగుచున్నది. ఎట్లనగా కాటవనూత నముగా కట్టి యున్నంతవరకు నునికి కొట్టుకొనివచ్చియంతయు పురాతనపుకాలానంద నిలిచి చుట్టుప్రక్కల జనసంచారమునకు కూడ వీలులేనంతదుర్గంధము కలుగుచున్నది. కనుక వక్కడ ప్రక్కల పని లాంఛనముచేయక నొక్కొక్కపేరిగా పూర్తిగా కట్టుకొనివచ్చుట బాగును.

కార్యదర్శి వి. రామకృష్ణశాస్త్రిగారి డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—గుంటూరుజిల్లా తెనాలితాలూకా కూదిపూడిలోని సునస్థలీనిలయును అదిరణక్రింద నొక వ్యాయామకాళ యే ర్వులుచుడినది. హిందూ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల బాలురీ వ్యాయామములకు గాకచ్చును. బాలురురెండు తరగతులుగా నుండురు. 4'-6" — 5, 8" మొదటితరగతి. 4'-6" వయసు రెండవ తరగతి. ఇవి డిసెంబరు నెలలో తెనాలిలో జరుగును. మొదటితరగతి బాలురు రాదగినవి. 1. నూరుగజముల పొడవు పగును. 2. పొడుగు నూరుడు 8 ఎత్తునూగుడు. 4. బంటి విసరుట. 5. ఆరమెలు పరుగు రెండవతరగతి బాలురకు 1. నూరుగజముల పరుగు, 2. పొడుగు నూరుడు, 3. తక్కుల పండును. 4. బంటివిసరుట. ఇవిగాక బలుచెడుగుడు, వుండు గుంటు, వీనిలో రెండుతరగతులు కలసియుండును. మొదటి తరగతిలో 8 మొదటి బహుమానములుగాని, లేక రెండు మొదటి బహుమానములు, రెండు రెండవ బహుమానములుగాని పొందినవానికి వేండివతక మియబడును. దరఖాస్తులు నవంబరు 15 తేదీలోగా మాకార్యస్థానము చేరవలెను. ఆటల నియమితకోసం నెలాఖరున తెలియపరచబడును.

సర్ రవీంద్ర నాథ ఠాకూరు.

ప్రకృతిస్థితిగతులపై వారి అభిప్రాయము.

కవిసారస్వతమును సర్ రవీంద్ర నాథ ఠాకూరుగారు, హంపి షేత్రము దర్శించుటకు కలకత్తానండి బయలుదేరి, మార్గమధ్యమున పితాపురమునందుండి ప్రకృతిముక్తిరాజావారి కితిధులుగ నున్నారు. న్యాయాదియ ప్రతివిధియును కవిచంద్రుని బట్టించి ప్రకృతిముక్తికియాల నాందోళనపరచుచున్న సమస్యలపట్ల వారి అభిప్రాయమును వెలుపఁపఱచింది.

కవిసారస్వతమును ప్రతినిధిచిన్న ప్రత్యుత్తరములను గురించి ఆయన న్యాయాదియ ప్రతీక కిటుల వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీ ఠాకూరుగారిని ప్రకృతి రాజకీయవాతావరణము పట్ల వారి అభిప్రాయము తెలుపవేడితిని. కాని వారందుల కేమియు జవాబివలేదు.

ప్రజాశత్రుములు

ప్రకృతిముమాంటాగు చెంఘర్లుగల్గ రాజకీయ సంస్కరణములు ప్రజాశత్రుములకుసంక్రమిల్లిగిలించు నా యనియు అందులవ యమున కఃచంద్రుని అభిప్రాయ మేమనియు కోరితిని. మాంటాగుగారు మన కీయభోవు సంస్కరణములు మంచివా చెడ్డవా, వారు నివేదికయం జేమిచేప్పియుండిరి అన విషయములు మన కనవరములు. అయినను వారిచ్చిన సంస్కరణములు మనమెటుల యుపయోగించుకొనవలయు నననది ముఖ్యముగా అలోచించవలయును. రాజకీయచరిత్రము లన్నిటిలో ప్రజలే తమకు అనుకూలించు ప్రభుత్వమును నిర్మాణము చేసికొనుటకు ప్రభువులు వారికి వరముల నిచ్చియున్నారు. ప్రజలే తేతము నాందోళనముపరచుచున్న సమస్యల స్వతంత్రముగా చర్చించుకొనుటకును, వారి కధికారముకలదు. పరిపాలనానిర్వహణనునందు వారు మొదట కొన్ని పారపాటుల చేసియుండిరి. కాని ఆవియే వారిని పరిపాలనయందు సామర్థ్యముగ చేయుట కంతయో సహాయపడినవి.

అయినను మనవిషయము మాత్రము చాల చిత్రముగ నున్నది. మూడవ పార్టీ వారి రాకకు మనము చేయవలసినది అధికారమును జెలాయించుచున్నారు. త్రైతపనిని దేనివైనను చేయబూనిన మనకు నిరుత్సాహము కలుగజేయుచున్నాడు. మన యాశయులపై నిగుమంతయైన సానుభూతి లేని కొంతమంది పరిక్షుటల యెదుట మనము నిలువబడిన సెంతకష్టముగ నుండునో అటుల మనస్థితిగతులున్నవి. ఇందు కలనమనముచేయుపనులలో సయితము కొన్ని దోషములు కలుగుననుటలో నేమియు వింతలేదు. ఉద్యోగస్థులు అధికారము నంతయు తమస్వాధీనము చేసికొనియున్నారు. దానిని మనకు స్వాధీనము చేయదు రని కలంచుట మానవస్వభావవిరుద్ధము. అంగ్లేయుప్రజలు ఎంతగొప్పవరులు మనకు ప్రసాదించినను, మనకు మాత్రమే ఇనమంతయైన లాభము కలిగింపజాలదు. ప్రజాశత్రుముల సంక్రమింపవలెనను. ముందు మనము అధికారవర్గముతో చాలా పోరాటములు నలుపుచు నున్నాము. మనకు వారు ఆ నేక కష్టముల బెట్టుటకు చాలాసామర్థ్యము. మనలోమనకే తగవులుపెట్టగలవారు. కావున మనముముందుగ జాగ్రత్తపడవలయును. స్వరాజ్యసంపాదనమునకు కావలసిన రాజకీయసమ్మేళనము మనలో చేకూరుటకు సర్వమతములవైసను నహనము చూపవలయును. మనలోమనకు గలిగియున్న వైషమ్యములు నశించిపోవలయును. స్వరాజ్యము కావలయునని కోరువాలో ననేకులు సాంఘికాచారములలో ముందంజ వేయజాలరున్నారు. కావున వీనిని జాగరూకతతో చూచుచుండిన మనకోరికలు త్వరలో సఫలీకృతములు కాగలవని కవిచంద్రులు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

డాక్టరు ముబ్రహ్మణ్యయ్యగారి సందేశము.

మనవిషయమున ఆమెకాలో పనిచేయుటకును, సందేహపడలో మన స్థితిగతుల వాలానించుటకు ఆమెకారాప్రాధ్యములు విలువగారి ప్రార్థించుటకును, డాక్టరు ఎన్. ముబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఈమధ్య నుంచిన విషయముల పట్ల ఠాకూరుగారి అభిప్రాయ మేమని ప్రశ్నించితిని. అందులకు వారు యధాస్థానమున నిమగ్నులైయున్న ఆమెకిక నులు మనవిషయమును వినుదురని ఆమెకేమియు నమృతము లేదనిరి. మనదేశములోని నాయకులలో కొందరు విరోధా, ఆమె రికాఖండముల దర్శించి భారతవర్షము సయితము ఇతర నాగర్షక దేశములలోపాలు కమానవీరము నలంకరించుటకు సామర్థ్య

రాలై యున్నదని ఆయాదేశముల ప్రజలకు బోధచేసిన కొంతవరకు లాభముండు నని కవిసారస్వతములు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

రాజద్రోహ సంఘుని వేదిక

ఈ మధ్య రాలలు కమిటీవారు ప్రచురించిన నివేదికము పట్ల ఠాకూరుగారి అభిప్రాయ మేమని ప్రశ్నించితిని. అందులకు వారు విచారణయంతయు గవస్థముగా జరిగినది నిర్వహించుట తమ స్థితిగతుల సంఘమువారికి జెలుపుకొనుటకు పోల్చుగాను వీలు కలుగజేసినవారు కాదు. కావున ఆ నివేదికముపట్ల ప్రాముఖ్యము నేమియు నీయజాలవలసి. అనేక కేసులలో చాలమందికి ఆన్యామును జరిగినది. నిర్దోషులగు యువకుల లనేకులు రాజకీయ నేరములలో ఇరికింపబడిరిని. స్వదేశోద్ధ్యమము ప్రారంభింపక ముందు అనేక సెలలు తమ కాంతి కేతమునందు పనిచేసిన యొకయువకుని విషయమున ఆధికారులుచేసిన అన్యామును గురించి యొక విచారకరమైన కథను మాకు కవిచంద్రుడు వివరించిరి. ప్రఖ్యాత న్యాయవాదులగు రాలేలు ప్రమోదచంద్ర విశ్రాంత నేరస్థులను న్యాయస్థానములలో విచారణచేసి శిక్ష విధించుటయందు గల గౌరవమును పాటించవలయు తమ కంతయు విచారకరముగా నున్నదని. నిర్బంధింపబడి యున్న తా మెన్నటికిని నమ్మచుచు ఠాకూరుగారి అభిప్రాయము.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సమస్య

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సమస్యపట్ల కవిగారి అభిప్రాయ మేమని అడిగితిని. అందులకు వారు మనమే సంయుక్త భారతవర్షము కావలయునని అభిలషించిన, దేశము భాషాప్రయుక్తముగా విభజింపవలయునని చెప్పిరి. పాఠశాలలలో తేతభాషలకు ప్రధానస్థాన మియవలయును. అంగ్లభాష రెండవ భాషగా నేర్పబడవలయును. తదితర రాష్ట్రములవారిలో సమ్మేళన ముండుటకు భారతదేశమున కంతటికిని సొక ఏకభాష యుండవలయును. అదియు మన భాషలలో సొకటిగ నుండుననునని ఠాకూరుగారి అభిప్రాయము.

కాశీనాథవారి ఆచార్యనము

కాశీనాథ ఆశ్రితులు 20:—

రవీంద్రభాటుగారు కాశీనాథపురజనుల ఆచార్యనముమీద 17-న లేవీ యుదయము శ్రీ పితాపురము రాజావారిలో గూడ కాశీనాథకు వచ్చిరి. కవిసారస్వతముని సందర్శించుటకు వెద్దమనపుట్టలనేకులు వైదా వేంకటాచలపతిగారి పురమందిరమున సమావేశమైరి. పురమందిరమునొద్దకు రాగానే రాయబహదరు వైదా వేంకటాచలపతిగారు ప్రజలు వంజమాతర ప్రభులతోడ కరతాకర్షణల చేయుచుండ కవిచంద్రుని రాజాగారిని ప్రముఖాలంకృతులుగ చేసిరి. బ్రాహ్మణోత్తములనేకులు వేదముక్తుల పఠించుచు కవిసారస్వతముని అతీర్వించిరి. కతాకథాని దివాకర్ణ తిరుపతికాస్త్రిలవారు సంస్కృతాంధ్రపద్యములతో కవిచంద్రునికి స్వాగత మొసంగిరి.

తదనంతరము ఠాకూరుగారికి ప్రజలు వందనప్రజ్ఞాములు లాచరించి వారిని కొన్ని ప్రశ్నల నడిగిరి.

ప్రాసన పొన్న సామి ఆచార్యుగారు గీతాంజలిలో గల కొన్ని పద్యముల గూఢార్థమును తెలిసికొనిరి.

భారతవిజ్ఞానము.

డి. కృష్ణమూర్తివాయుడుగారు ప్రపంచవిజ్ఞానమునకు భారతదేశ మెంతయు సహాయముచేయవలయునో తెలుప కవిచక్రవర్తిని కోరిన. ఇతరదేశీయులే తమవిజ్ఞానమునకు మన మొంతవరకు తోడుపడినది తెలిసికొనవలయుననిరి. భారతభూమి, ప్రపంచమునకు ఆ నేకవిధముల సహాయపడినది. ఏకేశ్వరో రాధనకు భారతదేశము పురాణనాట్యము ప్రధానపూజల కలనను చాలపట్టుకు నేరచేసియున్నది. ఇతరదేశీయులలో ఏకేశ్వరుని జీవాత్మ భరమాత్మముని రెండుగ నిభజించియున్నాడు. కాని మనదేశీయులలో నట్టివిభాగ మెచ్చటను కానరాదు. కలుమతములగల మనభూ అభిప్రాయభేదము జన్మను, ఇందు మాత్రము నెట్టి కృతరేకాభిప్రాయమును లేదు. ఉపనిషత్తులను చదివిన ప్రతివారికిని ప్రపంచసేవయే మన ప్రధానవిధియని తెలుపబడియుండుట ఎల్లరకును తెలిసియుండగలదు. ప్రకృతిభారతదేశము అనేక మూఢాచారములకు నాటపట్టు యున్నది. ప్రజల కలవరపెట్టుచున్న కిర్మకాండల తయారు చేయుటలో వాసికెక్కియున్నది. కాని దీనిలన మనము ఇతరులకు సందేశము ఈ నుజాలము. వేదములలో వేదజల్లుబడి యున్న విజ్ఞానచంద్రిక లే ప్రపంచము సుధ్ధరించగల వని కవిచక్రవర్తిగారి అభిప్రాయము.

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము.

లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు రాజసహాయము లేనిది కవిచంద్రుని యాజమాన్యమున నెలకొల్పబడిన జాతీయవిశ్వవిద్యాలయము, దాని కన బంధములగ సంస్థాపింపబడిన విద్యా లయములలో గరవబడు జాతీయవిద్య ఫలవంతము కాగలదాయని ప్రశ్నించిరి. వంగదేశమున నెలకొల్పబడి లాభదాయకము కాకుండపోయిన జాతీయవిద్యకు కారణ మేమియో తెలుప కోరిరి. దానికిని ఠాకూరుగారు, వంగదేశమునం దుద్భవించిన యుద్ధముమునంజు జాతీయతాలక్షణము లేమియు లేననిరి. అందువలన అది నశించిపోవలసివచ్చినది. హిందూ విశ్వవిద్యాలయమున సయితము హైందవ మనపించుకొనుటకు కావలసిన తగినలక్షణము లేమియు కానవచ్చుటలేదు. ప్రకృతపు జాతీయోద్ధ్యమము సరియైన జాతీయోద్ధ్యమములమీద నెలకొల్పబడినదని వారి అభిప్రాయము. ఇచ్చటి విద్యావిభానమునందు మానవుని విజ్ఞానమున కత్యవసరమగు మతవిద్య నిర్బంధముగా నేర్పబడుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. కావున ఈ విశ్వవిద్యాలయము జయప్రదముగా కొనసాగుట కేమియు సందేహము లేదు అని నడిపిరి.

వర్ణసంస్కర

శ్రీకృష్ణమూర్తివాయుడుగారు వర్ణసంస్కర పట్ల ఠాకూరుగారి అభిప్రాయ మేమని కోరిరి. ఇందు విషయమున తగినవిధముగ అభిప్రాయమిచ్చుట కష్టతరమని ఠాకూరుగారి అభిప్రాయము. అయినను లోకమునంతయు చాల నాందోళన పడుచున్న ఈ సమస్య పట్ల త్వరలో తమ అభిప్రాయ మిచ్చుటకు ప్రయత్నించెదమనిరి. ఈ సమస్యయొక్క తత్వమును గ్రహించుటకే పాశ్చాత్యదేశీయులకు వెల్లియుంటిమనిరి. ప్రపంచవాగ్వికరయందు తగినస్థానము నలంకరించుటకు ప్రతిజాతివారికిని సమానహక్కు గలదు. ఈ సమయమున భారతవర్షము సయితము ప్రపంచ సభ్యతయందు భాగస్థురాజు కావలయునని యెడల, తన దౌర్బల్యము నేమియుచూపక, అది కావలయును ఇది కావలయునని వారిని నీరిని ప్రార్థించక, తన కష్ట సహిష్ణుత, స్వార్థత్యాగములకు ప్రపంచమునకు చూపవలయును. అప్పుడు ప్రపంచము భారతదేశము సయితము వొకజాతియనియు మనము సయితము లోకమునకు ఇచ్చు సందేశము కలదనియు తెలంచుననిరి.

సంగీతవిద్య

దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు పంతులుగారు, సంగీతకాత్రమును సయితము పాఠశాలలలో నిర్బంధకాత్రముగ నేర్పవలయునని రవిభాటుగారి అభిప్రాయమేమని ప్రశ్నించిరి. విశ్వక్తి తనజాతీయగౌరవము, దేశభిమానము మున్నగువానిని వికసింపజేసికొన తలంచిన యెడల, వానికి సంగీతజ్ఞాన మత్యవసరము. వ్యక్తికిని జాతికిని అన్యోన్యసమ్మేళనము కలదు. ఏదేశమున సంగీతకాత్రమునకు తగిన గౌరవము లేదో ఆజాతికి ముక్తిలేదు. కావున మన పురోభివృద్ధికిగాను సంగీతకాత్రము ప్రతివిద్యాలయములోను నిర్బంధముగ బోధింపబడవలయునని వారి అభిప్రాయము.

అంతట దినానుబహదరు దురేణి శేషగిరిరావుగారు పురజనుల పక్షమున అతిథికి వందనములపించిరి. మంజేమాతర ప్రసముతో ప్రజలు తమ అనందమును వెలిబుచ్చుచుండ రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు తమలనుకు వెల్లిరి.

హంపి యాత్ర

హంపి షేత్రమును దర్శించి అచ్చటి విజయనగర సామ్రాజ్యముఖ్యనగరమును దర్శించ ఠాకూరుగారు చాల కృతాహులై యున్నారు. చుదరాసు నునఁపల్లి వెల్లి, అచ్చటి జాతీయ కళాశాలల దర్శించ యుత్సాహులై యున్నారు. కాని వారు ప్రకృతిముక్తి లక్షప్రయాణము అలగుట వలన కొంతకాలమునకు ద్వంద్వ జాలకంఠులకు చింతిలుచున్నారు. ఇక రెండు మూడు దినములు ఠాకూరుగారు పితాపురమునందు యందురని తెలియుచున్నది.

అమృతంజనము

లేలనొద్దుల మామృతము. హర్షపురోహితుల భావకోలును పాయువు పోల్ల పోగొల్పును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంట నుండవలసివది. 109, ఫోరోడ్డు ఫోరు, బొంబాయి, ఆంధ్ర శక్తిపతి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర సెటికతులు

విరాసతి. - శ్రీ రామమహర్షి, ఆత్మజ్ఞుడు.